

Averescu éles támadása Argetoianu Bucurestibe érkezett — Goga beteg

— Maniu nem vállalta a vezérséget —

Iorga állítólag benyújtotta lemondását a királynak

Bucurestiből jelentik: Argetoianu pénzügyminiszter ma délután 4 óra 40 perckor érkezett meg Bucurestibe. A pályaudvaron Iorga miniszterelnök, a kormány több tagja és számos képviselő várták. Iorga miniszterelnök üdvözölte a pénzügyminisztert, aki nagyon fáradtnak látszott. Az újságíróknak a következőket mondotta:

— Nem azért mentem külföldre, hogy kölcsönt szerezzek. Nem is hoztam, csak néhány kincstári üzletet intéztem el és a Banca Nationalának szereztem 150 millió előleget.

A Lupta azzal kapcsolatban, hogy Csehszlovákia 600 millió kölcsönt kapott Franciaországtól, kérdezi, hogy miért nem tud Románia is nagyobb kölcsönhöz tunti Párisban. Ideje volna megmondani, hogyan áll a helyzet, mert Párisból olyan hírek érkeznek, hogy Románia 100 millió franknál többet nem tud kapni.

Az Indreptarea „A kormány teljes krízise” címen cikket közöl, amelynek informátora állítólag Iorga miniszterelnök legbizalmasabb baráti köréhez tartozik. A cikk szerint Iorga a legkomolyabban foglalkozik a lemondás gondolatával és már a legfelsőbb helyen is közölte ezt a szándékát.

„Harakiri”

Averescu tábornok az Indreptarea mai számában a szokásos jelzésével „Harakiri” címmel cikket írt. Az érdekes cikk tartalma a következő:

— Ebben a lehetetlen helyzetben, amelyben jelenleg az ország van, egy hang ezt a szót használta: „harakiri”. Itt kezdődött ennek a szónak profanizálása, mert ez a szó Japánban a legnagyobb áldozatot, a hitből elkövetett öngyilkosságot jelenti. A diktatura elhárította Averescu marsallnak láb alól való eltávolítását és azt hiszi, hogy emberséges akkor, amikor egy egész párttól harakirit követel. Az 1932. évi harakiri sokkal mély értelműbb lesz. Most nem egy pártól van szó. A harakirit meg kell előzni a harcnak az állam megmentésére és egészen mások a kilátások ebben a harcban, mint azelőtt. Az egyik oldalon áll egy tábornok, akin nincsen folt és aki két háborút vezetett le, a másik oldalon azok, akiknek Vacarestiben, vagy Pantelimonban volna a helyük. Vajon ezek csak szövirágok és nincsenek mögöttük tények? Vajon nem állunk a romlás szélén? Igaz-e, vagy sem, hogy olyan az ország helyzete, hogy a nemzet napszámjai 2, 3, sőt hat hónapja nem kapták meg fizetésüket és ugyanebben az időben néhány milliárdot szakítottak el azért, hogy szanálják azokat, akik őket szolgálják? Igaz-e, vagy sem, hogy ezért az undorító műveletért úgy cserélték ki a nemzeti bank kormányzóit, mint a diókat? Tény-e, vagy sem, hogy teljesen tönkretették az ország külföldi hitelét? Igaz-e, vagy sem, hogy az ország lakosságán olyan súlyos adóterhek nyugszanak, amelyek a polgárok fizetőképességét meghaladják? Igaz-e, vagy sem, hogy a miniszterelnök az első volt, aki felfüggesztette az álláshalmozási törvény életbeléptetését, hogy személyesen élvezhesse az álláshalmozás előnyeit? Igaz-e, vagy sem, hogy 1866. óta, amióta Romániában alkotmány van, első ízben áll egy uccáról összeszedett kormány diktatúrája alatt az ország?

Igaz-e, vagy sem, hogy amióta a Kamarában leleplezték a kloakát, a miniszterelnök semmi jelét nem adta annak, hogy tudná, mi a kötelessége, hanem éppen ellenkezőleg, szolidaritást vállalt velük? Igaz-e vagy sem, hogy a pénzügyminiszter elleni külföldi sajtótámadások diszkreditálták az országot? Milyen konzekvenciákat von le a miniszterelnök abból a morális hátrányból, ami az országra háramlik Argetoianu külföldi látogatásai miatt? Ebben is az ellenzéki sajtó bűnös? Ha a miniszterelnök ur egyetlen egy tény is megcáfol az említettek közül, mi készek vagyunk visszavonulni. Mi tényeket akarunk, nem gyanúsításokat, benyomásokat és véleményeket. Azért, hogy a kormány idáig eljutott, mi nem az ügyességért kiáltunk, hanem annak patrónusát. Iorga miniszterelnököt akarjuk felelősségre vonni, oly tényekért, amik nem tűnnek ellenmondást!

A cikk végül hangsúlyozza, hogy a néppárt kitart vezére mellett és vissza akarja terelni az országot az alkotmány medrébe. Nem tör hatalomra, de követeli, hogy hűljön le a diktatúra. Majd ezekkel a szavakkal fejeződik be a cikk:

— Ezt vegye tudomásul a „lüvatásbeli szegény ember!”

Az Adeverul egy munkatársa ma felkereste Goga Octavianit, aki két nap óta lázas betegen fekszik a lakásán és senkit sem fogad. A

lap ebből megállapítja, hogy az utóbbi időben megjelent és Goganak tulajdonított nyilatkozatok teljesen alaptalanok. A közlemény megcáfolja azt a hírt is, hogy Goga kilép a néppártból.

Maniu Gyula ma délben visszautazott Bucurestiből Erdélybe. Az állomáson kijelentette, hogy sürgőnyt kapott, amelyben tudatták vele, hogy nővére súlyos beteg, ezért utazik haza. A sajtó képviselőinek elmondotta, hogy a királynál történt kihallgatása teljesen informatív jellegű volt, amelynek a politikai életre a legcsekélyebb kihatása sem lesz. Maniu továbbá oda nyilatkozott, hogy a nemzeti-parasztpárt megmarad továbbra is jelenlegi alakjában. Ezzel tulajdonképpen meg akarta cáfolni azon elterjedt híreket, hogy Maniu átvenné a párt vezetését.

Maniu nem tér vissza a nemzeti-parasztpárt élére

Maniu és Vaida kihallgatásával kapcsolatban, Maniu barátai, akik mindig remélték, hogy Maniu vissza fog térni a párt élére, most megállapítják, hogy a legutóbbi események és a királyi kihallgatások megadják a módot ahhoz, hogy Maniu magatartása a közvélemény előtt is igazolva legyen. Maniu kijelentette, hogy nincsen szó új elhatározásokról és konzekvenciák levonásáról, — minden megy tovább a maga útján. Vaida néhány napig még Bucurestiben marad.

Természetesen a nemzeti-parasztpárt vezető körében Maniu nyilatkozata dacára is meg vannak győződve arról, hogy a királyi kihallgatás alkalmával fontosabb belpolitikai kérdések is megbeszélésre kerültek. Valószínű, hogy Maniu informálta az uralkodót az ország hangulatáról, minden bizonnyal történtek megbeszélések a koncentrációs kormány megalakítására vonatkozólag is. Azonban a helyzet csak néhány nap múlva fog tisztázódni.

Az osztrák kormányt nem sikerült még megalakítani

Buresch deznált kancellár tárgyalásai a pártokkal — A Heimatblokk nem vesz részt a kormányban —

Bécsből jelentik: A kormányválság ezideig még nem oldódott meg. Buresch dr. a nagynémet pártnak felajánlotta, hogy Schöber-t, mint tárcanélküli minisztert szerepeltetné kormányában. A nagynémet párt ezt az ajánlatot nem fogadta el és ennek folytán Buresch a földműves szövetséggel volt kénytelen a tárgyalásokat felvenni és ennek eredményeképpen megalakította kisebbségi kormányát.

Buresch deznált kancellár kisebbségi kormányalakításának érdekében, ma tárgyalásokat folytatott a Landbund vezetőivel. Később megbeszéléseket folytatott a Heimatblokkal, amelynek tagjai kijelentették, hogy a kormányban nem vesznek részt, de megígérték, hogy a kormánynak továbbra is tárgyilagossá ellenzékét fogják képezni. A szociáldemokratákat ma este tájékoztatja Buresch kancellár a helyzetről.

Egy hónappal meghosszabbította Franciaország a 100 milliárdos német kölcsönt

A meghosszabbítás feltételei — Csökkent a Francia Bank részvényosztaléka —
— Németországnak meg kell engednie az aranykivitel —

Párisból jelentik: A Francia Nemzeti Bank tanácsa ma foglalkozott a Német Birodalmi Banknak nyújtott 100 milliárdos nemzetközi kölcsön februárban esedékes részletének meghosszabbításával. A tanácsülés határozatáról hivatalos jelentést nem adtak ki, azonban pénzügyi körökből nyert értesülések szerint a tanács — miután előzőleg a kormány elé terjesztette határozatát — hajlandónak mutatkozott egy hónapra meghosszabbítani a kölcsönt, két feltétel alatt. Az egyik

feltétel az, hogy a kölcsönben résztvevő többi bankok is ugyanilyen időtartamra hosszabbítsák meg a kölcsön lejáratú időtartamát, a második feltétel pedig az, hogy a Német Birodalom kormánya a kölcsön visszafizetéséhez szükséges aranykivitel semmi esetre sem ellenezze.

Itt írjuk meg, hogy a Francia Bank 1931. évi záróközgyűlése a részvényosztalékot 385 frankban állapította meg az 1930-as évi 620 frankkal szemben.

„Az aradi Iparkamara üres rom lesz egy év múlva, ha a jelenlegi adótörvény

„érvényben marad“
A Kereskedelmi és Iparkamara nagyfontosságú ülése — Tiltakoznak Arad kereskedői az adózási rendszer ellen. Dr. Szöllösi Zsigmond nagyhatású beszéde

Arad kereskedőinek memorandumát Mateescu elnök és Pacuraru titkár viszik a miniszterhez

Rendkívül érdekes és nagyfontosságú tárgysorozattal tartotta ma délután öt órával kezdettel rendes havi közgyűlését az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tanácsa. Az ülést Mateescu István elnök nyitotta meg, majd pedig a Kamara titkárai ismertették a napirendet. Megemlítették, hogy a képeslevelező-lapok monopolizálásáról szóló törvény körül mind- eddig nagy zavar uralkodott, a törvény értelmében ugyanis mindazoknak, akik képeslevelező-lapok árusításával foglalkoznak, a raktárakon lévő képeslevelező-lapokat január 28-tól kétételes, ugynevezett kulturbélyeggel kell el látniok és felülbélyegezettel lapokat nem tart- hatniok raktárakon. Ez természetesen nagy- összegű improduktív tőkebefektetést jelentett volna a kereskedőkre nézve. A végrehajtási utasítás azonban már könnyített ezen a ren- delkezésen, amennyiben úgy intézkedett, hogy

nem kell az összes raktáron lévő képeslevele- ző-lapokat felülbélyegezni, csupán felülbélye- getetlen levelező-lapokat nem szabad eladni. Arra vonatkozólag pedig, hogy minden egyes száriából két-két levelező-lap küldendő be a Cassa Scoalelornek, a Kamara azt a felvilágo- sítást adta az érdekelteknek, hogy szária alatt például karácsonyi, husvét, művészi, stb. lap- pokat kell érteni. A kérdéssel kapcsolatban Kerpel Izso szólalt fel, aki annak a kívánságá- nak adott kifejezést, hogy hasson oda a Ka- mara, hogy akkor, amikor ilyen fontos kérdé- sekről van szó, hallgassa meg a kormány az érdekeltek, a kereskedők véleményét is. Egy- ben pedig rávilágított arra, hogy az a körü- mény, hogy egy képeslevelező-lap elküldése ezental 12 lejbe fog kerülni, lényegesen csök- kenteni fogja a forgalmat, úgy, hogy az állam legalább hat-nyolcszázmillió jövedelemről esik el.

Nagy csalódást keltett a patenta fixa alkalmazása

A Kamara titkárai ezután a CFR-nek azt a rendeletét ismertették — amelyről egyé- ként már beszámoltunk — és amelynek értel- mében a CFR, a tüzifa felemelt tarifájának érvényét február végéig hosszabbította meg, holott annak érvénye rendszerint február else- jén jár le és a kereskedők február elseje után eladásait már így is kalkulálják. Hol- ländler Emil a fakereskedők nevében szolt hoz- zá a kérdéshez és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy lehetőleg igyekezzenek a tari- fa lényeges leszállítását elérni, ugyanakkor pe- dig hassanak oda, hogy *egyszersmindenkorra szünjön meg a téli, magasabb, ugynevezett iszezon tarifa*, amely teljesen antidemokratikus és csak arra ad módot, hogy nagyobb vállala- tok nyáron, amikor alacsonyabb a tarifa, nagy készleteket halmozzanak fel, a kisebb ke- reskedők rovására, akik így nem tudják fel- venni a versenyt a nagyvállalatokkal.

— Lehetetlen az, — mondotta Holländer Emil — hogy egy vagon tüzifának az ára, amely Gurahoncon 1700 lejbe kerül, Aradon 2410 lej legyen a hatalmas átvárdiják követ- keztében.

Az adószázalék megállapítását kéri a kamara

Az ülés gerincét az új adótörvény megvl- tatása töltötte ki, melyet a Kamara titkársága részletesen ismertetett és amely ellen elkese- redett felszólalások hangzottak el.

— A patenta fixa alkalmazása — hangzott a titkári jelentés — *csalódást keltett* azok kö- rében is, akik egyébként ennek a rendszernek a bevezetését sürgették. A törvény 30. parag- rafusának szövege úgy intézkedik, hogy kis- kereskedőnek az ismerendő el, akinek az utóbbi három évi átlagjövedelme nem haladja meg a 150 ezer lejt. A három év jövedelmé- nek középarányosa tehát ne legyen adóalap, hanem adóalappal a valóságos helyzetnek megfelelő jövedelmet vegyék. A kincstár eröl- tetett magyarázata odavezet, hogy nagyon sok esetben a kiskereskedő, akinek ez évi jövedel- me sokkal alacsonyabb, mint a múlt évben, na- gyobb adóalap után fizet adót most, mint 1931- ben. A Kamara éppen ezért memorandumot küld fel az illetékes miniszterekhez, amelyben kifejti a kereskedők sérelmeit és egyben kéri azt is, hogy a kivetett adó *ne haladhassa meg a törvényes 10 százalékot kiskereskedőknél, míg az iparosoknál és a vegyeskereskedőknél ne legyen több, mint 8 százalék.*

— Azoknál a kereskedőknél, akik nem es- nek a patenta fixa intézkedései alá, az üzlet-

bér háromszorosát, vagy ötszörösét veszik adóalappal. Ez már nem jövedelmi adó, de va- gyonadó, mivel ezt akkor is kell fizetni, ha ma- ga a pénzügyigazgatóság megállapítja, hogy a kereskedő vagy a vállalat veszteséggel dolgo- zik. Ez az ugynevezett minimális adó. Ez az adó a szó szoros értelmében *tönkreteheti a kereskedőket.* Például egy főtéri kereskedőnél, aki még ma is 150—160 ezer lej házbért fizet, 480 ezer lejt vesznek adóalappal, ami egészen bizonyos, hogy nem felel meg a kereskedő jövedelmének. A Kamara véleménye szerint az üzletbér egyszerezését lehetne alapul venni, így talán valamennyire megközelítené a való- ságot. Egy másik sérelem az is, hogy a rész- vénytársaságoknál a törvény bizonyos határt szab, amely szerint ez a minimális adó nem ha- ladhatja meg a százezer lejt. A nagyvállalatok- nál viszont erre nincs határ. Ennek az lesz a következménye, hogy szinte komikus módon *el fognak szaporodni a részvénytársaságok.*

Ezután a globális adónál bevezetett *lát- szatadóval* foglalkozott a titkári jelentés. A látszatadó oda vezethet, hogy azok is redukál- ják kiadásait, akik különben költekezhetnek, vásárolhatnak. Végül pedig megemlítették, hogy kéri fogják, hogy az a kiskereske- dő, akit a patenta fixa egy osztályába soroz- tak, jövedelmének csökkenése esetén ne csak a három év leteltével, de akár egy év múlva is kérhesse új osztályba való beosztását. A Ka- mara felterjesztendő memoranduma a követ- kező szavakkal végződik:

— A mai viszonyok között, amikor a nyo- mor egymásután tizedeli meg az iparosokat és a kereskedőket, arra kérjük a pénzügyi ható-

Az iparkamarai tanács új tagjainak megválasztása

Szöllösi Zsigmond dr. megrendítő beszé- dét a Kamara tanácsa hosszas tapssal fogadta. Ezután Zim Tibor szólalt fel, aki kijelentet- te, hogy a kincstár még akkor is jól jár, ha biztosítani tudja azt, hogy a kereskedők három éven át a jelenlegi adóalap után fizessenek adót.

Ezután általános figyelem közepette Do- mán Sándor, a Kamara alelnöke emelkedett szóásra, aki a kérdés sürgőségére való te- kintettel, azt javasolta, hogy a memorandumot ne postán küldjék Bucurestibe, mivel ez kevés eredménnyel járna, hanem kérjék meg Ma- teescu István elnököt, hogy Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkárral együtt utazzon fel Bucurestibe és ott adja át a memorandumot az illetékes minisztereknek. Ezt az indítványt

ságokat, hogy őszinte és emberi módon kezel- jék az adózókat. Akkor pedig, ha bi- zalmas utasításokkal arra oktatiák ki a pénz- ügyi közegeket, hogy hogyan fojtsák meg az adózókat, katasztrófa következik be és a ren- det anarchia és a kétségbeesés váltja fel.

Az általános helyesléssel fogadott jelentés felolvasása után Szöllösi Zsigmond dr., a Ke- reskedelmi Testület főtitkára, a Kamara leve- lező-tagja szólalt fel az aradi kereskedők ne- vében.

Az egyenlőtlen elbánás elve

— A minimális adó vagyondézmát jelent, — mondotta Szöllösi dr. Elképzelhető, hogy a körülmények kényszerítő hatása foly- tán szükség legyen vagyondézmára, de akkor annak az ország minden polgárát érintenie kell, nem pedig csak a kereskedőket és iparosokat. Az állam nem teheti meg azt, hogy, amikor egy ország kereskedő- és iparostársadalma már a moratórium kimondásának küszöbén áll, akkor olyan dolgok után vegyen adót, amelyek tu- lajdonképpen nem is léteznek. Mert ezt a mi- nimális adót veszteség esetén is fizetni kell. Ez az adó tehát a vagyon után fizetendő. De van-e ma egyáltalán egy kereskedőnek va- gyona. Nem-e hitelezőinek pénzét fogja mini- mális adó fejében kifizetni. Igazságtalanság az is, hogy a törvény különbséget tesz a személyi cégek és a részvénytársaságok között. A törvény értelmében, a részvénytársaságok- nál a minimális adó plafonja 100 ezer lej. A részvénytársaságoknál a minimális adóalapot nem az évi házbér háromszorososa képezi, ha- nem az alaptőke egy százaléka. Egy részvény- társaságnál tehát, ahol az alaptőke 10 millió lej, 100 ezer lej az alap. Ezzel szemben egy ke- reskedőnél, aki nem részvénytársasági formá- ban dolgozik aki 70—100.000 lej házbért fizet, a minimális adóalap 210—300.000 lej. Lehetséges ez? A tíz millió alaptőkével rendelkező rész- vénytársaság, például egy nagyvállalat, fizet- het 500 ezer lej lakbért és adóalapja akkor is csak 100 ezer lej, holott egy személyi cégnél, ha annak csak egy millió lej a vagyona és csak 300 ezer lej házbért fizet, 900 ezer lej, tehát kilencszerese az adóalap!

Osszeroppanas lesz a vége a mai adórendszernek

— Ennek a törvénynek elsősorban minden valószínűség szerint az lesz a következménye, hogy számos társas-cég áttérjen a részvény- társasági „vallásra“, amely úgy látszik, hogy üdvözítőbb. De viszont biztos az is, hogy emellett az adózási rendszer mellett, a keres- kedők nem bírják még egy évig a megélhetést. Statisztikai kimutatás szerint, Bucurestin ki- kívül, már eddig is Arad- és Temesmegye fizet- te az országban a legtöbb adót. Ennek az adó- rendszernek csak az összeomlás és az össze- roppanás lehet az eredménye. Éppen ezért, né- zetem szerint, nem elegendő egy egyszerű me- morandumot a minisztériumba küldeni. A leg- erőteljesebb akciót kell indítani annak érdeké- ben, hogy a törvény sérelmes rendelkezéseit még azelőtt megváltoztassák, mielőtt az adó- kivető bizottságok megkezdik munkájukat. Mert ha a mostani törvény alapján megtörtén- nek az adókivetések, akkor a kereskedőknek ide miért összegyűlni? Egy üres rom lesz egy esztendő múlva akkor ez az épület, amelyet mutogatni lehet majd annak igazolására, hogy hogyan pusztulhat el egy ország, amely élni tudna, amelynek nem kellett volna el- pusztulnia.

el is fogadták és Mateescu elnök kijelentette, hogy elsején felutazik Bucurestibe, ahol illeté- kes helyre el fogja juttatni Arad kereskedőinek és iparosainak memorandumát.

Ezután a vándorkereskedelemmel kapcsola- tos, egyes kérdéseket vitatták meg, majd pe- dig a külföldre költözött Leölkes Béla és Fejér Gábor helyére a kamarai tanácsba Haralamb Henryt, a Marmorosch & Co. aradi fiókjának igazgatóját és Szenees Hen- rik aradi nagykereskedőt választották be, míg Mateescu elnök javaslatára, a Ka- mara tiszteletbeli tagjává választották Bu- deanu Constantin kereskedelmi minisztériu- mi államtitkárt és levelező tagjává Du- mitrescu György kereskedelmi miniszté- riumi vezérigazgatót.

Amerika hadihajókat küldött a kínai vizekre

Bombamerénylet a sanghai japán konzul ellen — Japán hadihajók bombázták Sanghai külvárosát —

Angliában számolnak azzal, hogy Franciaország Japán mellé áll

Sanghaiból jelentik: A sanghai japán konzul ellen ma bombamerényletet követtek el. A merénylet nem sikerült és a felrobbant bomba csupán a konzulátusi palota falait rongálta meg. A városban a merénylet hírére nagy pánik keletkezett. A délután folyamán egy japán cirkáló és 12 torpedóromboló érkezett Sanghai elé és ezekről, mintegy ezer japán tengerész szállt partra. A sanghai tanács a délutáni órákban tartott ülésén elhatározta az ostromállapot kihirdetését. A nankingi japán konzulátus tagjai elhagyták a konzulátusi épületet és a japán hadihajókra szálltak. Ujabb hírek szerint a karbinli kínai katonák szétrombolták az egyik japán lap szerkesztőségét és nyomdáját.

A kínai és japán csapatok között ma megkezdődtek a harcok. A csatározások a nemzetközi koncessziós területek határán folytak le. Japán jelentés szerint a japán hadihajók is bekapcsolódtak ma az ütközetbe, amelyekben Vuzang kínai külvárosra kezdtek tüzelni. Állítólag a kínaiak kezdték az ellenségeskedést.

Genfi jelentés arról számol be, hogy a Népszövetség titkos tanácsülésén ma ismét foglalkozott a japán-kínai konfliktus ügyével. Ezen az ülésen szövegezték meg azt a nyilatkozatot, amelyet legközelebb nyílt ülésen fognak felolvasni. Hír szerint a nyilatkozat sajnálatát fogja kifejezni a Népszövetség legutóbbi ülészakánának befejezése óta történt távol keleti események felett.

Amerika nem engedi Sanghai megszállását

Washingtonból jelentik: Sanghai előtt azonban kockázatosabbnak látszik a tokiói kormány játéka. Itt Japán főleg az Egyesült-Államokkal áll szemben, mely bármilyen pillanatban is jön számára a dolog, nem hajlandó érdekei semmibevevését olyan könnyen zsebetenni. Stimson amerikai külügyi államtitkár londoni diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint el van tökéltve arra, hogy Sanghai megszállását a japánok által semmi körülmények között meg nem engedi. Az Egyesült-Államok ma már tovább ment annál, hogy a Fülöp-szigeti flotta parancsnokát szabadkézzel ruházta föl az amerikai érdekek megvédésére. Legújabb jelentések szerint két amerikai hadihajó utban van Sanghai felé, hogy a kínai vizeken lévő amerikai flottillát megerősítsék. A két hadihajó kiküldésének természetesen csak demonstratív jellege van és a washingtoni kormány mit sem kíván jobban elkerülni, mint azt, hogy Japánnal összeütközzék. Tokió számára azonban intő jel ez a két hadihajó arra, hogy Washingtonban erélyes föllépésre is elvannak szánva.

Az Egyesült-Államok kormánya különben, amint hivatalosan jelentik, a washingtoni angol nagykövét utján jegyzékét küldött Angliához a sanghai-i események ügyében. Anglia rövidesen válaszol a jegyzékre, melynek szövegét

egyelőre nem hozzák nyilvánosságra. Bizonyosnak látszik azonban, hogy az angol kormány, mely a külpolitika többi vitás kérdésében is keresi a közeledést az Egyesült-Államokhoz, minden tekintetben helyeselni fogja a washingtoni kormány álláspontját. Londonban számítanak különben azzal, hogy az angol-szász egységgel szemben Franciaország esetleg Japán mellé áll, hogy ennek az egységnek súlyát a számára fontosabb más külpolitikai vitákban is ellensúlyozhassa. A szélső-keleti konfliktus így következményeiben nagy erővel játszhatik bele Európa belső kérdéseibe és főleg a Genfben rövidesen kezdődő lefegyverkezési vitába is.

Annak ellenére, hogy a kínai hatóságok elfogadták a japán feltételeket, Siocza wa ja-

Litvinov és Brüning tárgyalásai

A szovjet külügyi népbiztosa kiszállt Berlinben — Megtárgyalták a legutóbbi „non agressiva”-szerződéseket is

Berlinből jelentik: Litvinov, a szovjet külügyi népbiztosa a genfi leszerelési konferenciára való utaztában Berlinben kiszállt és hosszabb megbeszéléseket folytatott Brüning kancellárral és Bülow külügyi államtitkárral. A

pán ellentengernagy kijelentette, hogy megszállja Sanghai kínai negyedét, a rend és béke biztosítására. Az ellentengernagy követeli a kínai védművek azonnali eltávolítását. A megszállást éjjelre várják, hír szerint 20 szállítóautó, egyenkint 50 katonával vonul be Sanghai kínai negyedébe.

Gazdasági front Japán ellen

A moszkvai japán nagykövét utasítást kapott kormányától, hogy hivatalosan magyarázza meg a Szovjetnek azokat az okokat, amelyek szükségessé teszik a japán csapatoknak Carbinba való bevonulását és tolmácsolja, miszerint a japán kormány biztosítékot nyújt arra, hogy csapatai nem akarják elfoglalni, vagy megrongálni a vasútvonalakat.

Stimson amerikai külügyminiszter ma hosszasan tárgyalt a sanghai-i helyzetről a washingtoni nagykövettel. Erről a tárgyalásról az „Associated” azt írja, hogy az amerikai kormány azt ajánlja az angol kormánynak, hogy gazdasági nyomást gyakoroljanak Japánra és léptessék életbe a behozatali tilalmat, minden japán árucikk ellen, azonkívül egy közös illettatüntetést rendezzenek a japán vizeken.

megbeszélések során politikai kérdések, a leszerelési konferenciával kapcsolatos problémák, valamint a szovjet által az utóbbi időben kötött megnemtámadási kérdések kerültek szóba.

Mr. Mitchell Waltert visszacsábították Angliából feledhetetlen aradi emlékei

Tizennégy év múltán tért vissza Aradra az egykori aradi és pankotai angol hadilogó — Üzleti ügygel indokolja visszatértét

Érdekes vendég érkezett a közelmúlt napokban Aradra a messzi Angliából. A vendég a legteljesebb inkognitóban a Fehér Kereszt-szálló 31. számú szobájában szállott meg és csakhamar feltűnt szimpatikusan markáns, számára borotvált arca a korzó forgatagában is. Arad legexkluzívabb klubjaiban is kellemes meglepetéssel üdvözölték az őszbecsavarodóhaju, elegáns idegent, aki hosszú hónapokat töltött egykor Aradon és Pankotán, mint az egykori osztrák-magyar monarchiával ellenséges viszonyban állott Anglia internált polgára. Kényszerű ittartózkodása alatt Walter Mitchell, a háboru kitörése idején ittrekedt angol állampolgár természetesen a legteljesebb szabadságot élvezte társadalmi relációkban és szimpatikus egyéniségét mindazon körökben őszintén megkedvelték, ahol csak megfordult. Az idők folyamán tökéletesen megtanult magyarul beszélni és Arad magyar társadalmi köreiben e révén is megszerezte magának ismerősei becsülését. Mintha csak a regényíró fantáziájában élt volna a háboru alatt az internál civil-fogolytáborok noirmoutieri borzaima: Mitchell Walter a vendégszerető aradi magyar társadalmi köröknek mindig szívesen

látott vendége volt és ugyanígy fogadták Pankotán is, ahová később került.

Az Aradi Közlöny munkatársa szállójában kereste fel az egykori angol hadifoglyot, aki szíves előzékenységgel állott rendelkezésünkre. Az idő nem sokat változtatott arcvonásain: ma is éppoly fiatalos, rugékony gentleman, mint egykor volt, amidőn naponta láthattuk az aradi uccákon. Talán csak a haja lett egy drnyalattal szürkébb, de kézfogása férfiasan határozott: olyan kézifogás, amit még negyed-órát múltán is a kezén érez az ember.

— Milyen alkalomból tért vissza Aradra, Mr. Mitchell? — vetettük fel a messziről jött látogató előtt a kérdést.

Tétovázás nélkül, a közvetlen csevegő modorában válaszolt:

— Két ok is közrejátszott abban, hogy tiz — vagy talán már tizenny? — esztendő múltán újra felkerestem Aradot. Az egyik ok üzleti ügy: a másik pedig egy kicsikét bizonyos szentimentális motivum. Röviden: újra viszont kívántam látni azt a várost, ahol a háborus idők alatt is oly lekötelező kedvességgel bántak velem. A város nem változott és régi, kedves ismerőseim is a már ismert szívélyességgel fogadtak. Mi mást mondhatnék?

— Talán a multak emlékeiről...

— Nem, nem, — szabadkozott — egyáltalán nem vagyok annyira fontos személyiség, hogy formális intervjura vállalkozhatnék. A legszívesebben venném, ha észre se vennék jelenlétemet. Holnap, vagy holnapután már utazom is tovább, ennyi mindössze, amit mondhatok.

Mr. Mitchell Walter egy szabad estétjét a Lloyd-klubban töltötte, ahol — magyarul — elbeszélgetett a régi aradi társadalmi eseményekről. És holnap, vagy holnapután tovább utazik, vissza Angliába. Furcsa dolog, hogy él Angliában egy szimpatikus üzletember, akit éppen a háboru nagy világfelfordulása fűzőtt elszakíthatatlan szálakkal Aradhoz. Aki beteljesíti újra a régi nóta romantikus szálló-igéjének igazságát:

„Ki a Maros vizét issza,

Oda vágyik szíve vissza...” (— ab.)

Megtalálták az elsüllyedt angol tengeralattjárót

Buvárok ereszkedtek a mélybe és kopogtatást észleltek a buvárhajóból — A legénység nagy része még életben van

Londonból jelentik: A Portlandnál elsüllyedt M. 2. tengeralattjárót mindezideig még nem találták meg. A szakértők megállapításai szerint a buvárhajónak legteljesebb ma délelőtti 10 óráig lehetett oxigénje és minden körülmények között már elpusztult a legénység. A buvárhajó megmentéséről végkép lemondtak.

Csütörtökön délután mégis megtalálták az eltűntnek hitt M. 2. nevű tengeralattjárót, Portland Hilltől nyolc mérföldnyire északnyugatra egy kutató-repülőgép olajfoltokat vett észre a tengeren. Amikor lehocsátották a kutató zsi-

nórt, akadályra bukkantak, amiből azt következtették, hogy ott van az elsüllyedt tengeralattjáró. Később a Sabre nevű gőzös megérkezett a helyszínre, amely horgonyt vetett. A horgony szintén megakadt valamiben és nyomban újból olaj szállt fel a tenger felszínére. A hajó kapitánya buvárokat küldött le és a buvárok jelentése szerint a buvárhajóból kopogtatást észleltek. A buvárok még nem érték el a tenger mélyét. A Sabre-hajó tisztjei arra következtetnek, hogy a buvárhajó legénységének egy része még életben van.

Váratlan fordulat a Juhos-ügyben

Vád alá helyezték özvegy Juhosné.

Kolozsvárról jelentik: A Juhos-per mai tárgyalásán a szenzáció erejével hatott, hogy Colfescu ügyész a Juhos-per tizenhárom szereplője ellen emelt vádat, mint olyanok ellen, akik szintén vétkesek a nagy Juhos-vagyon szétforgácsolásában. Colfescu ügyész jegyzőkönyvbe diktálta vádpontjait mindazok ellen, akiket a Juhos-ügyben bűnösnek tart. Így vádat emelt elsősorban Weiss és Weinberger bankigazgatók, a Hermes-bank vezetői ellen, akik az ügyész szavai szerint a család legnyilvánvalóbb büntettét követék el akkor, amikor az ötmillió kölcsönrel kapcsolatban olyan megállapodást kötöttek, mely eleve káros volt a kiskorú Juhos-árvara. Megismételte az ügyész vádját dr. Schemmerling Artur ellen is, valamint vádat emelt dr. Oberdianu temesvári ügyvéd és a Müller-fivérek ellen. Feltűnést keltett, hogy az ügyész vádat emelt a sértett édesanya, özvegy Juhosné ellen is. Vádat emelt dr. Deutsch Ámin temesvári ügyvéd és bankigazgató, Löbl Hugó lugosi bankigazgató és dr. Grossmann Sándor mérnök ellen is. A bíróság hosszas tárgyalás után helyt adott Colfescu ügyész összes vádindítványainak, úgy a vizsgálóbíró által amnesztált, mint az új vádlottakkal szemben és a főtárgyalás folytatását február 25-re halasztotta el.

Elítélték a váci-úti ruhaüzlet fosztogatóit

A nyomozás szerint kommunisták készítették elő a fosztogatást

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék ma foglalkozott azzal a fosztogatási ügyvel, amely az elmúlt év decemberében a Váci-úton történt. Mint ismeretes, december 3-án munkanélküliek megtámadták a Váci-úton levő Spiegel-féle ruhásüzletet, a kirakatokat kövekkel bezúrták, majd pedig kifosztották. A törvényszék Singer Lajost és Kornó Ferencet magánvagyon rongálásának büntette címén 8-8 havi börtönre, míg Schwarz Józsefet 3 havi fogházra ítélte. Az ügy azért nem került státiális bíróság elé, mert Mogyorósi István kommunista, aki a támadást előkészítette, megszökött és jelenleg ismeretlen helven tartózkodik. A magát szintén kommunistának valló Singer Lajos valóságos propaganda-beszédet mondott a tárgyaláson és kijelentette, hogy a proletáriátus fel fogja szabadítani magát a burzsoázia alól. Ezután több összehasonlítást tett az európai és az oroszországi helyzettel kapcsolatban, végül is az elnök kénytelen volt tőle a szót megvonni.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház heti műsora Pénteken: Maya. Másodsor. Sorozatszám: 126. — Szombaton délután 4-kor: Alvinczy-huszárok. Nagyon olcsó mozihelyárral. Sorozatszám: 127. Este: Maya. Harmadsor. Sorozatszám: 128. — Vasárnap délután 3 órakor: Potyautas. A szünet előtti utolsó olcsó mozihelyáras előadás. Sorozatszám: 129. Délután fél 6-kor: Maya. Operettujdonosság, negyedszer. Rendes helyáras. Sorozatszám: 130. Este fél 9-kor: A szünet előtti utolsó előadás: Maya. Sorozatszám: 131.

A CLUJ ROMÁN OPERA MŰSORA:

Kedden, február 2-án este fél 9 órakor:

A CIGÁNYBÁRÓ.

Szerdán este:

A TROUBADOUR.

Csütörtökön este bucsuelőadás:

BOHÉMÉLET.

Jegyek a színházi pénztárnál.

MAYA FÉNYES SZABOLCS és HARMATH IMRE nagyoperett-bemutatója az aradi Magyar Színházban

Ennek az operettnek kivételes sikerét filmszerűen pergő jelenetése és gyakori, könnyű színváltozása magyarázza. De szerencsés kézzel választotta zeneszerző-társát a rutinizott szövegíró Harmath Imre is, mert a fiatal nagyváradi Fényes Szabolcsot egy csapással ismertté tették a színpadok könnyűzenei világában a Maya pompás melódiái, szingazdag szerző-dalai és friss ritmusu táncdarabjai.

Az operette meséje maga is újszerűen hat. Afrika, Tenger egzotikus világát adja milieuként, egy kis szellemi rokonságban a Marlene Dietrich—Joseph von Sternberg világsiker hozott „Marokkó” című hangosfilmjének szűzséjével, de ez a rokonság természetesen csak a darab előnyére válik. Maya, az érintetlen tengeri mocsárvirág mégis csak megszerzi a dús, gazdag, de izgalmas és fordulatoskal teljes életű hős szerelmét, akit áldozatkész rajongása megment a francia idegenlégió poklából, ahová egy szemünk előtt lejátszódott gyilkossági kísérlet miatt — *cherchez la femme!* — menekült. De hiszen ugys mindenki meg fogja nézni a darabot, akinek csak valamelyik ismerőse jelen volt a ma-esti forró-sikerű bemutatón és elmeséli számára az előadás valóban sikerült attrakcióit. Meg kell azonban adnunk Harmath Imrénak is a magáét: a Maya librettója szellemes, fordulatos és természetes szójátékokkal fűszerezett élvezet szerzett és nagyban hozzájárult a darab összehatásának maradéktalan, sőt még mesterséges színpadi eszközzel is fokozott sikeréhez.

Az aradi premier — mint az állandó évad utolsó nagy bemutatója — nagyvárosi díszelőadást hatott a teljesen zsúfolt ház előtt. A színészek a rendező, a karmester és a kar teljesítményének összehatásán meglátszott az alapos előkészítés gondos és részletekre kiterjedő figyelmű munkája. A címszerepben Zöldhelyi Annának volt bensőséges, komoly sikere. Játéka mindegyik jelenetében a valóság keretei között illuziókeltő maradt és hangjának könny-

nyen modulálható színe csakhamar teljes szépségében sikerült visszanyernie a belépő érezhető technikai indiszpozíciója után. Második felvonásbeli toiletteje szenzációszámú ment a bemutató hölgyközönsége előtt. László Andor a szokottnál jóval életteljesebb játékkal szerzett dús tapsal jutalmazott élvezetet. Fess figurája, lágy és behizelgő hangja pompásan érvényesült hálás szerepében. Major Kató slágerszámai, tánclettősei, sőt hármasai, méltó elismerést és meleg tapsot arattak. Felhő Ervin derűs figurája általános tetszést aratott: ötletes táncszámai gyakran ujrátatták. Groteszk kettősei úgy Zöldhelyivel, mint a fiatal Halmágyi Harryval invenció-gazdagságának hoztak elismerést. Őszinte melegséggel fogadta a bemutató közönsége ifj. Szendrey Mihályt, akit sajnálattal nélkülöztünk eddig a színpadon. Passzív szerepében is méltó rész jut számára a sikerből. Nemes Manci egy könnyű kis párisi nő eleven figurájában tetszett. Jávör Alfréd, Szabó Gyula stílusos kabinet-figurái egészítették ki az együttes összejátékát. Külön kell megemlékeznünk Halmágyi Harry, Borst Manyi és Márton József sikerült táncszámairól: a két utóbbinak akrobatikus apacs-táncát megújráztatta a közönség.

A gyakori színváltozások és az egymásután pergő jelenetek hibátlan folyamatoságáért Hetényi Elemér főrendezőt illeti a megérdemelt elismerés. Több szépen dekorált színpadot láttunk a bemutatón. Schreyber Alajos karnagy kitartó munkáját a zenekar értékes teljesítménye igazolta a bemutatón. Valóban művészi adott: nyitányát őszinte elismerés honorálta.

Summa-summárum: a Maya diadalmasan érkezett el az aradi operett-együttes vállain a sikerhez. Sőt — ami ennél is több — a nagyközönség osztatlan elismerésének és tetszésének célpontjához. (jg.)

* A magyar állam megvette az „Aradi vértanúk” képét. Budapestről jelentik: A magyar állam megvásárolta 40.000 pengőért Thorma János festőművész „Aradi vértanúk” című festményét.

* Műkedvelő előadás a Magyar Otthonban. Az aradi Magyar Otthonban állandóan serény munka folyik. A közművelődési szakosztály ifj. tagozatai friss lüktetésű élettel töltik be a helyiségeket: jótékony akciót folytatnak, tanulnak, önképző estéket tartanak, egyrészt, hogy előmenetelükről számot adjanak azoknak, akik eddig is megértő szeretettel figyelték minden megmozdulásukat, másrészt, hogy a válsággal küzdő magyarságnak vidám szórakozást nyújthassanak. ezentul havonként egy-egy nyilvános előadást rendeznek. Az első nyilvános előadást f. hó 30. és 31-én: szombaton és vasárnap este 9 órakor tartják meg a Magyar Otthonban. A műsor két kis egyfelvonásos vígjátékból áll, melyeknek szellemes humora állandó derűtségben fogja tartani a közönséget. Beléptidj nincs, helyszüke miatt azonban egy minimális ruhatár kötelező.

* Moissi Aradon. Alexander Moissi, a világhírű színművész és társulata február 8-án játszik Aradon. Színrekerül Bernhard Shaw: „Der Artz am Scheideweg”. Közlebbit Sándor Ferenc könyv-üzletben.

* Szabadegyetemi előadások a Magyar Otthonban. Szép érdeklődés mellett tartotta meg tegnap este előadását a „Csillagászatról általában” címmel Macskássy Zoltán gimnáziumi tanár. Az előadó az ókori és a mai csillagászatról beszélt lebilincselő hatással. Utána dr. Radó János nőorvos: az emberi test izomzata és azok működését ismertette élvezetes módon. Az előadókat a közönség az előadás végén hálás tapsal jutalmazta. — Itt említjük meg, hogy a jövő hó 3-án, szerdán este a szabadegyetemen dr. Radó János nőorvos és Belezny István festőművész tartanak előadást.

* Szombaton délután: Alvinczy-huszárok. Vasárnap délután 3-kor: Potyautas. A „Maya”-val párhuzamosan szombaton délután egy igen jóízű és nagy sikert aratott operett: az „Alvinczy-huszárok” kerül műsorra nagyon olcsó mozihelyáras mellett. A darab teljesen új betanulással és elsőrangú szereposztásban kerül a közönség elé. Vasárnap délután 3 órakor fog lezajlani a főszezon utolsó mozihelyáras előadása. Ez alkalommal a színház igazgatósága a viharos tetszést aratott „Potyautas”-t tűzte műsorra.

* Dr. Somogyi Gyula előadása a Kölcsey Egyesület irodalmi sorozatában nagy érdeklődésre tart számot. Aki nemzedékeket vezetett be kitűnő tudással az irodalom szépségeinek élvezetébe, különösen kedves tárgyról fog a Kölcsey Egyesület hallgatóságának magyarázni. Madách „Ember tragédiájá”-nak halhatatlan igazságait és szépségeit fogja a filozófia és esztétika szempontjából megvilágítani. Az előadás az Iparos Otthonban 6 órakor kezdődik és a Kölcsey Egyesület az ifjúságon kívül, dr. Somogyi Gyula igazgató volt tanítványainak figyelmét külön is felhívja a Madáchról tartandó előadásra.

* Maya-premier után. Ma már köztudatban él, hogy az aradi színház igazgatósága száz százalékosan beváltotta ígérteit a „Maya” premierrel kapcsolatban. A premier közönsége felejtethetetlen emlékekkel távozott az előadásról, amelynek során állandóan zúgott a taps a nézőtérre és felvonások után lelkesen ünnepelték a darab szereplőit, akik csakugyan emberfeletti munkát fejtettek ki a siker érdekében. A jegypénztárnál szünni nem akar az érdeklődés. Már a premier napján valósággal verekedtek a második és harmadik előadás jegyeiért és így előreláthatólag a „Maya” állandóan zsúfolt házak mellett kerül majd műsorra.

A. H. H. tánccestély febr. 20-án a Központiban

Argetoianuval együtt Auboín francia ellenőrző szakértő is visszatért Romániába

Hajnalt riport a pénzügyminiszter tanácskozásáról — Tanácskozások a Waggon Lits fulkéjében — Amire A getoianu nem gondolhatott —

Reggel fél hat körül jár az idő, még alig dereng, az állomáson csak itt-ott lézeng egy-egy ember. Ezek sem utasok mindannyian az állomási személyzethez tartoznak. A perronon csend van, a mállás kocsi dübörgése talán már az utolsó éjszakai gyors kirobogásával együtt elhalt, a világítás is tompított és jóformán csak a villanyóra meg a mozdonyok lámpáinak fel-fel lobbanó piros és zöld fénye világít.

Az állomás szürke, hétköznapi, álmos korareggele.

— Az országba való hazatérésem után rövidesen átvésem a kormányzást és kormányommal junius végéig maradok urulmon. Ezután pedig kitűzzük az általános választásokot...

Ezek a mondatok Párisban hangzottak el az ország pénzügyminiszterének szájából. És amikor az aradi pályaudvaron, a kora reggel szürkületében le és fel sétálva várjuk az Orient-expressz megérkezését, amely Argetoianu hozza magával, önkéntelenül ez a kijelentés villan fel agyunkban. Vele együtt pedig az a kérdés, hogy vajon a Curtici felől Bucuresti felé robogó expressz-vonat a pénzügyminiszter személyében nem-e az ország — most nyugodtan alvó — leendő miniszterelnökét hozza-e magával?

Az állomás képe pedig egyáltalán nem tükrözi azt vissza, hogy miniszter, sőt jövőbeli miniszterelnök fog itt rövidesen átutazni. Hatóságoknak, hivatalos fogadtatásnak nyoma sincs. Az állomási vendéglő kerítésének dölve, két köztisztviselő áll, de ezek nem hivatali minőségben vannak itt, nem is aradiak: a következő vonatot várják, átutazóban vannak. Honnan lehet tudni, hogy köztisztviselők? A beszédjükből. Az önkéntelenül és akaratlanul el esett szavakból, lehet megállapítani, hogy azok.

Argetoianu, Lahovary és Auboín fontos éjszakai tanácskozásai a vonaton

— Önök már megkapták a fizetések új szabályozásáról szóló rendeletet?

— Meg.

És aztán következik a panaszok sora, tisztviselői existenciák büdzséjének részletezése: hogyan osztják, hogyan tudják beosztani ezt a fizetést. Mennyi megy házbérre, mennyi régi adósságok törlesztésére, élelemre és ruhára. Mennyi új adósságot kell csinálni s hogy lehet-e egyáltalán új adósságokat csinálni, lehet-e még kölcsönöket felvenni?

És nem is sejtik, hogy néhány percen belül keresztül utazik itt az, aki az állam határmas büdzséjével együtt az ő kis existenciájuk büdzséjét is összeállította és akit szintén állandóan foglalkoztatott és foglalkoztat az a gondolat, hogy vajon lehet-e még kölcsönöket

Szi venlőtte magát a Pallavicini uradalom egykori jószágkormányzója

Szentpétery Ödön dr. ügyvéd tragédiája.

Szegedről jelentik: Dr. Szentpétery Ödön ügyvéd, Kiskundorozsmán ma délután lakásán szívenlőtte magát. Az ügyvéd tekintélyes és általános közbecsülésben álló tagja volt a megye társadalmának. Régebben a Pallavicini-uradalom jószágkormányzója volt dr. Szentpétery, akinek Szegeden is sok ismerőse és jóbarátja volt. Az öngyilkos ügyvéd levelet nem hagyott lábra, csak azon körülményből következtetnek öngyilkossága okára, hogy régebben nagyon jómódon volt és most súlyos anyagi gondokkal küzdött, így valószínű, hogy leromlott anyagi viszonyai miatt menekült a halálba. Szentpétery Ödön dr. 60 éves volt és feleségén kívül négy árvát hagyott hátra.

felvenni? Ha nem is a maga, de az állam részére.

Mondom, a perron üres, a két várakozó tisztviselőn kívül néhány állomási alkalmazott alakja tűnik fel egyszer-egyszer. Aztán megérkeznek az állomási rendőrség emberei is. Két rendőrt a perron egy-egy végére vezényelnek. Most ezek is fel-alá sétálnak — az újságíróval együtt, aki most inspekción tart itt az Orient-expressznél és megkísérli azt, ami egyáltalán nem látszik valószínűnek, hogy reggeli fél hat órákor beszélgesse az országnak külföldről hazaérkező pénzügyminiszterével.

A kivilágított villanyóra mutatói lassan haladnak előre. Öt óra harmincyolc perc. Az expressznek most kellene befutnia. De késik — mondják a forgalmi tisztviselők. Lassan telnek a percek, már öt óra negyvenöt perc s ekkor feltűnnek a mozdony lámpáinak fénykévei és az Orient-expressz befut az aradi állomásra. Ami most következik, az rövid két és fél perc alatt történik.

Az egyik hálókocsiból — 3.303. A. a száma — két rendőr ugrik le és tiszteleg az állomási rendőrségi kirendeltség vezetője előtt. A vagon folyosója sötét, akik benne utaznak, minden bizonnyal alszanak. Felugrom a lépcsőre. A folyosón fiatal, udvarias ember, a Waggon Lits embere áll elém, piszseg és csendre int a kezével. Sejtik, hogy újságíró vagyok és ezzel fogad:

— A miniszter ur alszik...

— Kivel lehetne a kíséretéből beszélni? — kérdem.

Valutaüzérkedés miatt előállították a budapesti Általános Kereskedelmi Rt. igazgatóját

A vállalat nevében kiállított szállítási igazolványokkal más cégek szállítottak — Több mint félmillió pengő az állam kára

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrségre valutaüzérkedés vétsége miatt ma előállították Keil Jakabot, az Általános Kereskedelmi R.-t. igazgatóját, aki állítólag export-igazolványokkal különböző visszaéléseket követett el. Keil Jakab a Nemzeti Banktól kiváltott export-igazolványokat nem használta fel saját cégénél, hanem azokat más vállalatoknak adta át, viszont ezek a cégek azután nem számoltak el az igazolványokkal. Megállapí-

tást nyert, hogy ilyen módon 10 vagon háromlitos exportáltak Svájcba, ezenkívül pedig nagyobb szállítmány sertést küldöttek Csehszlovákiába. Az állam ilyenformán mintegy fél millió pengő kárt szenvedett. Az ügyben a mai nap folyamán több kihallgatást is eszközölt a budapesti főkapitányság deviza-kihágási osztálya és azt is megállapította, hogy Keil Jakab hasonló ügyek miatt már többször volt büntetve. Az eljárás folyik.

Nyolcszáz ezer lejért perli az Aradana az eltávozott vezérigazgatója

Bonyodalmak a külföldi vásárlások körül — Tíz év után érvényesült követeléseit Moldovan János, az intézet volt vezérigazgatója

Az „Aradana” takarékpénztár mintegy tíz évvel ezelőtt felmentette állásától Moldovan János igazgatót. A távozásra az szolgáltatott okot, hogy Moldovan az intézet igazgatóságának megbízásából külföldön nagyobb bevásárlást eszközölt. Amikor az áruk leszállításra kerültek, a márka árfolyama zuhant, úgy hogy az intézet, amely kereskedelmi ügyletekkel is foglalkozott, csak tetemes veszteséggel tudta értékesíteni a drágán vett árukat. Ebből keletkezett a nézeteltérés Moldovan János igazgató és az intézet igazgatósága között, amelynek következménye lett Moldovan János eltávozása.

Tíz év után most adott be keresetet Moldovan János az intézet ellen és keresetében kéri a bíróságot, kötelezze az „Aradana” aradi pénztárakat, hogy elmaradt nyugdíj, illetmények és egyéb pótlékok fejében fizess-

sen számára nyolcszáz ezer lejt. A keresetben ma tartott tárgyalást az aradi írásbíróság, a mely több tanút hallgatott ki, majd a bizonyítás kiegészítését rendelte el és az újabb tárgyalásra határnapot tűzött ki.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órákor:

CENTRAL MOZGÓ: ALKOHOL, KOKAIN, MORFIUM. Röntgenfelvétel a dollármilliomosok exkluzív világáról és a lelki betegek utolsó menedékhelyéről: a kokainbarlangokról. Janet Gaynor és Charles Farrell a főszerepekben.

SELECT MOZGÓ: Természeti ritkaságok kollektív gyűjteménye: a VIHAR A MONTBLANC FELETT című dráma, mely valóságos mestermű alkotása a rendezői tevéységnek. Főszerepekben: Leul Riefensthal.

— Mindannyian alszanak... Az este későn pihentek le, ki vannak merülve. Mind a hárman a késő éjjeli órákig tanácskoztak a fulkében.

— Hárman? Ki van még a miniszter urral?

— Lahovary párisi követségi tanácsos és... Most elgondolkozik, a nevet keresi, amelyet akkor látott, amikor a határon a rendőrtisztnek ő nyújtotta át az utleveléket.

— Igen, egy francia ur is van velük... Idősebb ember. A neve: Roger Auboín... Különösen a francia urral tanácskozott a miniszter ur.

Hirtelen felteszem magamban a kérdést: Auboín? Hiszen úgy volt, hogy a francia pénzügyi szakértő végleg eltávozik az országból és csak hosszú hónapok időközében jön néha felülvizsgálni az ügyeket. Most mégis visszatért Argetoianuval? Vajon az új kölcsönrel kapcsolatos ez a látogatás? Vagy esetleges küszöbön álló pénzügyi tranzakciókkal?

Az alvó miniszter — interjú ad

Elkészülök a Waggon Lits emberétől, a lépcső felé megyek és csak, amikor le akarok szállani, veszem észre, hogy a vonat már nem áll, hanem kifelé fordul az aradi állomásról. (A CFR új rendeletének áldása: a mozdony nem ütüül, az utas észre sem veszi, hogy mikor indul a vonatja.) Leugrom a lépcsőről, épp idejében, mert az expressz már teljes menetsebességgel kezd robogni. Öt óra negyvenyolc perc.

A rendőrök bevonulnak az őrszobába. Az állomás ismét csendes. A két köztisztviselő a vendéglő előtt beszélget. Az expressz már messzi jár Aradtól, Bucuresti felé robog az ország pénzügyminiszterével, esetleg jövőbeli miniszterelnökével, aki nem is sejtik, nem is gondol rá, hogy reggel háromnegyed hatkor az aradi állomáson, amikor az expressz két és fél percre megszakította útját és amikor ő a hálókocsi kényelmes fulkéjében aludt — mondom, nem is sejtik, hogy ő így, alvás közben, egy aradi újságíróval — interjú adott...

(m. t.)

H I R E K

Elbocsajtások várhatók a városnál

A tisztviselői vizsga eredménye — Dr. Radu Cornel nyilatkozata

A lejárt köztisztviselői képesítési vizsgák eredményét teljes részletességgel ismertette legutóbbi számában az Aradi Közlöny. A vizsgálatokon, — amint megírtuk, — 110 köztisztviselő ment át sikerrel, 67 azonban elbukott. Tisztviselői körökben általános érdeklődéssel kísérik a képesítési vizsgán megbuktatott tisztviselők sorsát: elbocsájtják-e őket az eddig betöltött állásaikból, vagy sem? Erre vonatkozólag az Aradi Közlöny munkatársa ma kérdést intézett dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnökhöz, aki kérdésünkre a következő választ adta:

— A város alkalmazottjai közül többen szerepelnek az elbukottak listáján. Ezek azonban nem rendes tisztviselők, hanem tuinyomórészen csupán kezdő, volt napidijások, akiket a politikai összeköttetés protezsált be a kisebbajta állásokba. Sajnos, az a helyzet, hogy nem garantálhatom, hogy ezek a képesítetlen alkalmazottak továbbra is a város szolgálatában maradhatnak. Minden esetre ebben a kérdésben is nem én vagyok hivatva dönteni, hanem az interimár-bizottság, amely a közeli napokban foglalkozni is fog az ügyvel.

A szóbanforgó városi állásokkal szorosan összefügg az a rendelkezés, amely véletlen folytán, ma érkezett meg éppen az aradi városházára. Ebben a belügyminisztérium közgazdasági osztálya ismételt felhívja a város figyelmét arra az előbbi rendelkezésre, amelyben a legkövetkezőbb takarékoságot írja elő a tisztviselők alkalmaztatásának kérdésében. A miniszteri rendelet közli Aradváros vezetésével, hogy mindazon tisztviselői helyek, amelyeknek betöltése nem feltétlenül szükséges, üresen hagyandók. S ha meg is van szavazva költségvetésileg az állás, be nem töltése esetén, a javadalmazásának teljes összegét a város saját céljaira használhatja fel.

— **IDŐPROGNÓZIS. Lényeges változásra nincs kilátás.**

— **Megnyit a Kerek asztal konferencia,** Londonból jelentik: Lord Willington indiai alkirály Ujdelhiben ma ünnepélyes keretek között megnyitotta a Kerek asztal tanácsadó ülését.

— **Moldovan Sabin vizsgálóbíró visszaérkezett** Bucurestiből. Moldovan Sabin delegált vizsgálóbíró — mint az Aradi Közlöny jelentette — néhány nappal ezelőtt Bucurestibe utazott. Moldovan vizsgálóbíró ma érkezett vissza és utjával kapcsolatosan kijelentette, hogy bizonyos okmányokat és jegyzőkönyveket mutatott be a pénzügyminisztériumban. A további vizsgálattal kapcsolatosan kijelentette, hogy néhány napon belül befejezést nyernek és az iratokat a vádindítvány megtétele céljából átteszi az ügyészhez.

— **Elutaztak Románia megbízottai a leszerelési konferenciára,** Bucurestiből jelentik: Ma este Samsonovicu tábornok, vezérkari főnök és Toma Dumitrescu tábornokok Genfbe utaztak, ahol Romániát képviselik a leszerelési konferencián.

— **A csiki petíció ügye a hágal állandó bíróság előtt,** Genfiből jelentik: A csiki petíció ügyében jogi véleményt fognak kérni a hágal állandó bíróságtól. Abban az esetben, ha processuális okok miatt ezt nem lehetne megtenni, akkor a népszövetségi tanács jogi bizottságot küld ki és ez fogja a véleményt kiállítani.

— **Készül a tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslat,** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban folynak a munkálatok a tisztviselői fizetések új rendezése ügyében. Más lesz a tisztviselők személyi beosztása az államhivatalokban, más az autonóm intézményeknél és más a CFR-nél. Argetoianu pénzügyminiszter közbenjöttével rövidesen elkészül a vonatkozó törvényjavaslat.

— **Előkezdődtek az adótárgyalásokra,** Az aradi pénzügyigazgatóságon megkezdődött a már benyújtott adóvallomások alapján a statisztika összeállítása, amelyeket az adókövető-bizottságok használnak fel az adótárgyalásoknál.

Az aradi pénzügyigazgatósághoz leérkezett a katonaság új fizetéseire vonatkozó rendelet

Tizenöt százalékkal csökkentették a fizetéseket — A belügyminiszterium költségvetésének érdekes adatai

A hadügyminiszterium ma küldötte le az aradi pénzügyigazgatóságnak a megszavazott költségvetést a folyó évre. A költségvetésnek érdekes adatai vannak, többek között az új katonatiszti fizetések, amelyeket az általános fizetéscsökkenéssel kapcsolatosan állapítottak meg a hadsereg részére.

A költségvetés szerint a hadügyminiszterium részére összesen 4 milliárd 357 millió 648 ezer lej van előirányozva az 1932. évre. A katonai fizetések a következőképp vannak megállapítva:

Divízióparancsnok fizetése 25.450 lej, brigádéros fizetése 19.850 lej. Ezredesé négy évi

szolgálat után 18.650 lej, be nem töltött négy évi szolgálattal 16.700 lej, Alezredes négy évi szolgálattal 15.400 lej, négy éven alól 13.450 lej. Őrnagy négy évi szolgálattal 11.750 lej, négy éven alól 10.700 lej. Kapitány négy évi szolgálattal 9.750 lej, négy évi szolgálaton alól 9.450 lej. Főhadnagy négy évi szolgálattal 7.500 lej, négy évi szolgálaton alól 7.200 lej. Hadnagyok fizetése 6.700 lej, törzsőrmestereké 3.400 lej, őrnagylereké 3.200 lej és kiképző altiszteké 2.250 lej. Az új fizetési kimutatásokba, amelyeket a katonaság most készít el, már ezek a fizetések kerülnek, amelyek mintegy 15 százalékos fizetéscsökkenésnek felelnek meg.

— **Bulgária nem tárgyal Oroszországgal,** Bucurestiből jelentik: A bolgár követség megcáfolja azt a hírt, hogy Bulgária és Oroszország között tárgyalások folynak megnevezési szerződés kötésére.

— **Újabb kilencvenezer lej monopol-bírság.** Ma előállították az aradi ügyészségre Bakos Ferenc Satul Mic (dezsőházi) gazdálkodót, akit a Monopol 90 ezer lej bírságra ítélt, mert egyik tanyáján csempész-dohányt találtak. Bár Bakos igazolta, hogy a dohány a tanya lakójának tulajdonát képezte, a Monopol detektívjei megindították ellene az eljárást. Mivel a bírságot nem fizette meg, letartóztatásba helyezték.

Valószínűtlen . . .

Volt egyszer egy ceruza, amely egész napon át az íróasztalon feküdt. Egyik kollégának sem jutott eszébe, hogy a ceruzát egy pillanatra kölcsönkérje és soha többé vissza ne adja.

Volt egyszer egy építész, aki egy teljesen modern házat épített s ennek dacára kényelmesen lakhattak benne.

Volt egyszer két anya, akik gyermekeikről beszélgettek. Mind egyik a másik gyermekének jó tulajdonságait s a sajátja hibáit emelte ki.

Voltak egyszer gyermekek, akik szüleiket nem tekintették ösdlaknak.

— **Művészet ellenében —** Olélmiszor. Érdekes csereárúvásár nyílik meg Budapesten, a „Fészek” klubhelyiségeiben. A külföld metropolisainak művészvilágában olyan nagy sikert elért csereárúkiállítások mintájára képzőművészeti kiállítást rendeznek, ahol nemcsak pénzzel, de bármilyen természetbeni javak ellenében is vásárolhat a közönség. Az ilyen módon megrendezett csereárúvásárok jellemző tünetei a leromlott gazdasági viszonyok következtében beállott pénztelenségnek.

Megkezdődött a

maradék „leltári
rendkívül olcsó elárusítás
RUTKAY & BOTYE fehérnemű-üzletben.

— **Délután is fizetik a nyugdíjakat.** A pénzügyigazgatóságon a nyugdíjkifizetések a hoinapi naptól kezdődőleg délután is tartanak.

— **A községekben egy lejjel emelték a cukor árát,** Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi miniszter kiadta azt a rendeletet, amely szerint a vasuti állomásokról távol levő községekben egy lejjel emelte a cukor maximális árát. Itt a kristálycukor 34, kockacukor 36 lej kikörkint. A cukorközpont a kereskedők hasznát 80 baniról 1 lejre emelte fel.

— **Szombaton, január 30-án este 9 órai kezdettel,** az A. V. M. S. E. egyesület a Városi Kávéház II. emeleti külön helyiségében, nagy-szabásu tombola, szépségverseny és rumba versenyekkel egybekötött táncos teacéllyal rendez. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

A volt aradi vasutigazgatóság Temesvárott megkapta a kadetiskola épületét

A város díjmentesen adta át az épületet és ingyen végzi az átalakításokat.

Több ízben foglalkozott az Aradi Közlöny a vasutigazgatóság ügyével, amely két városnak, Aradnak és Temesvárnak problémája lett. Temesvár városa a közelmúltban tárgyalásokat kezdett a hadügyminiszteriummal a kadettiskola átadására vonatkozólag, abból a célból, hogy oda helyezték el a vasutigazgatóságot, mivel az állandó deficit kérdéssé tette, hogy a Temesvárra helyezett igazgatóság továbbra is tudja fizetni a magas házbért. A kérdés azért is volt sürgős, mivel a vasutigazgatóságnak Aradra való visszahelyezését teljesen eljettették az illetékes körök.

Az elmúlt év decemberében megindultak a tárgyalások a vasutigazgatóság és az aradi Victoria bank között, mint amely tulajdonosa annak a temesvári bérpalotának, amelyikben jelenleg a vasut hivatalos helyiségei el vannak helyezve. A tárgyalások csak részben vezettek eredményre, míg most érdekes fordulat történt ebben az ügyben. Temesvár város értesítette a vasutigazgatóságot, hogy a kadettiskolát a közeljövőben a katonaság kiűresíti és azt a város teljesen díjmentesen a vasut rendelkezésére bocsájtja.

Természetesen az átalakítási munkálatokat is a város foganatosítja, amelyek szükségessé ahhoz, hogy a kadettiskola termei hivatalos helyiségeknek használhatók legyenek. Temesvár városának ezzel a döntésével véglegesen elintéződött a vasutigazgatóság sorsa, mert most már megszűnt az utolsó érv is Arad mellett, amely az itt levő és teljesen modern épület kihasználását hozta fel döntő argumentumnak. A kadettiskola átadása minden valószínűség szerint a közeljövőben meg is történik és az eddigi tervek szerint átkerül Temesvárra az eddig Aradon működött ellenőrség is, mivel annak számára szintén lesznek megfelelő helyiségek az új épületben.

— **Halálozás.** Diószeghy Józsefné szül. Kohl Helén, 28-án elhunyt. Temetése szombaton 3 órakor a felsőtemető halottasházából.

— **Amikor a tolvaj személyét elcsereilik.** Az aradi törvényszékhez Horváth János notárius tolvaj, aki jelenleg Temesváron van tartóztatásban, kérvényt adott be, amelyben az aradi törvényszéknél lévő és bünyelként visszatartott ruháinak kiadását kérte. Az ügyben a törvényszék ma tartott tárgyalást, annak megállapítására, hogy a ruhaneműk Horváth János tulajdonát képezik-e. A beidézt tanuk közül kettő igazolta a ruhák tulajdonjogát, amidőn azonban Horváth János kihallgatására került a sor, megállapítást nyert, hogy az idézést tévedésből egy Horváth János nevű gáji lakosnak kézbesítették ki, aki igazolta, hogy ő nem azonos a tolvaj Horváth Jánossal. A bíróság ennek megállapítása után, elhalasztotta a tárgyalást és elrendelte Horváth Jánosnak Temesvárról való elővezetését, a legközelebbi tárgyalásra.

HAKOAH

tea-est

1932. ja-
nuár 30-án
az

IPAROS-OTTHON összes termei-
ben. — Néger jazz.

Igényperrel támadták meg a kurticsi vámkihágás kétmillió lejes bírságát

A pénzügyigazgatóság lefoglalta Faragó Gyula
gyermekének ingóságait is

A pénzügyminiszterium az emlékezetes kurticsi vámkihágás jegyzőkönyvei alapján közel tízmillió lejes bírságot rótt ki, amelyből mintegy kétmillió lejt kellett volna Faragó Gyula birtokosnak fizetnie. A pénzügyigazgatóság az összeg biztosítására annakidején foglalatást vezetett be Faragó Gyula vagyonára és ilymódon kerültek foglalás alá azok az ingóságok is, amelyek Faragó Gyula gyermekeinek tulajdonát képezik. Az ingóságok kiigénylésére most keresetet adtak be a bíróságnál és az aradi törvényszék *Constantinescu-Nicula* tanácsa ma tartott ebben az ügyben főtárgyalást. A bíróság több tanút hallgatott ki, akik igazolták az ingóságok tulajdonjogát. A pénzügyigazgatóság azonban nem mutatta be az eredeti foglalási jegyzőkönyvet, hanem annak csupán a másolatát, amelyre vonatkozólag a bíróság úgy döntött, hogy a foglalás megsemmisítéséhez feltétlenül szükséges az eredeti jegyzőkönyv és így annak bemutatására új tárgyalási napot tűzött ki.

— **Dr. Comsa Gergely** püspök előadása. Vasárnap délután 5 órai kezdettel, dr. Comsa Gergely aradi görög keleti megyéspüspök magas irodalmi színvonalú előadást fog tartani a Kulturpalota nagytermében. Az előadást követően az Armonia-dalárda énekel, majd több szavalat is el fog hangzani.

— **Uj tisztviselői beosztások az aradi városházán.** Az új tisztviselői rezort-beosztások munkálatai ma kezdődtek meg az aradi városházán. A vezetőségnek nyert információink szerint, az új tisztviselői beosztások folyamatban vannak és befejezésük csupán a jövő hét elejére várható.

— **Egy magyar diplomata érmegyűjteményét árverezik Berlinben.** Berlinből jelentik: Berlinben az egyik nagy műkereskedő cégnél, egy előkelő magyar diplomata birtokában lévő, régi érmegyűjteményt fognak árverezni. A gyűjteményben sok régi görög és római érme van, azután a római császárság idejéből való provinciai érmédarabok, egy kisebb judaea-gyűjtemény és Tetra-drachmák. Az egyes érméken Caesar, Germanicus, Caligula portréi láthatók. Az érmék egy részét Magyarországon ásták ki és a legértékesebb Denár példányokat Észak környékén találták. A magyar gyűjtemény árverését február 9-én tartják meg és iránta minden oldalról nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Szénné égett egy gyermek.** Az aradi csendőrség ma jelentést tett az aradi ügyészségnek, hogy Engelsbrunn községben Oana György 3 éves gyermek a tüzzel játszott, miközben ruhája tüzet fogott és mire észrevették, belehalt égési sebeibe. A csendőrségi jelentés alapján az ügyészség elrendelte a vizsgálat bevezetését annak megállapítására, hogy a gyermek haláláért kit terhel a felelősség.

— **Szublimátot és lysoformot ivott egy pincérleány.** Ma este értesítették az aradi mentőket, hogy Tudor Floria 26 éves pincérleány, aki a Roata de Aur (Aranykerék) vendéglőben van alkalmazásban, ma, az esti órákban, szublimátot és lysoformmal megmérgezte magát. A mentők az életunt leányt beszállították a közkórházba, ahol dr. L u t w á k inspekciós orvos gyomormosást alkalmazott. Tudor Floria állapota az éjjeli órákban javult.

Leleplezték az aradi fogház őrülséget szimuláló rabját

Egész nap nem szólt egy szót sem —
A levél, mint csapda

Emlékezetes, hogy az aradi ügyészség intézkedésére letartóztatásba helyezték Ceanadan György pécskai járásbírói tisztviselőt, akit nagyobb összeg elikkasztásával vádolnak. Ceanadan a fogságban különösen kezdett viselkedni. Letépte magáról a ruháit, artikulálan hangokat hallatott, úgy hogy orvosi tanácsra beszállították az aradi közkórházba, ahol megfigyelés alatt tartották. Az orvosi vélemény szerint Ceanadan súlyos idegbajban szenved, azonban elmeállapotában nem állott be semmiféle különösebb változás. A kórházból visszaszállították az ügyészség fogházába, ahol ismét különösen kezdett viselkedni. *Nanonon át nem vett magához életet, nem szólt egy szót sem, csak ült az ágya szélén, látszólag elgondolkozva.*

A fogház igazgatósága újabb orvosi viz-

— **Előállított cukortolvaj.** Előállították a rendőrségre Ciurari Jánost, akit azzal vádolnak, hogy egy társzekérről — mely a volt Weitzer János-uccában állott — egy láda cukrot lopott el, amely Weiner János tulajdona volt.

— **Elmebajos albérlő.** Géhl Jánosné, Str. N. Bogdan (volt Fácán-ucca) 1. szám alatti lakos, ma reggel felindult állapotban szólította meg a legközelebbi sarkon posztoló rendőrt. Az izgatott asszony kétségbe esve kérte a rendőr segítségét Beller József nevű albérlőjével szemben, aki a lakásban tör-zuz. A rendőr a helyszínre sietett és a házbeliek segítségével sikerült megfékeznie a dühöngő embert. A később kihívott mentők beszállították a közkórházba, ahol megállapították, hogy Beller József elmebajos és mint ilyen, már több ízben volt lakója a közkórház elmeosztályának.

— **Bűnvádi feljelentés a tudószanatórium könyvelője ellen.** Aradváros vezetősége a mai napon megadta a városi főügyésznek a felhatalmazást arra, hogy a városi tudószanatórium hűtlen könyvelője, P o s z m a y e r Ferenc ellen a bűnvádi feljelentést az aradi ügyészségen megtéhesse.

Csukamájolaj helyett csemege: a Jemalt.

— **Elloptak egy aranyórát.** Ma délelőtt Marta Andor feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a szobájában levő aranyóráját ellopták. A rendőrség bevezette a nyomozást.

— **Mi az üzleti siker titka Romániában?** A nyelvtudás és a helyes levelezés. Voina tanárnak van egy olyan könyve, amelynek alapján azok is jó román leveleket tudnak írni, akik egyébként nem tudják a nyelvet perfektil. A könyv címe: Román kereskedelmi levelezés. Igen sok levélformulát, az összes előfordulható kifejezéseket román és magyar nyelven, megfelelő magyarázatokkal, továbbá számos mintát és egy kivonatolt levelezési szótárt is tartalmaznak. A 159 oldalas könyv, amely minden iparosnak, kereskedőnek, gazdának és tisztviselőnek nélkülözhetetlen, 60 lej, a kiadó Lepage könyvkereskedésnél, Kolozsvár. Küldjön bélyegben 60 lejt Lepage-nak, Clujra és Lepage a könyvet portómentesen küldi. De kérheti utánvétellel is.

— **Milyen lesz gyermekeink jövője?** A gazdasági megélhetési viszonyok igen súlyosak. De ki tudja, nem-e lesznek még súlyosabbak. Mit tehetünk gyermekeink érdekében? Igyekszünk őket felszerelni az életre szellemi képességekkel. A legszebb és legokosabb ijjúsági könyvet Mária királyné írta, aki, mint gyermekkönyvíró, utólráhetetlen. A könyv címe magyar nyelven „Kandi Klára kalandjai” s a Lepage könyvkereskedés kiadásában jelent meg, 164 oldalon, rengeteg képpel, sok színes, illusztrált műlappal, félvázonkötésben. Küldjön be bélyegben 60 lejt Lepage-nak, Kolozsvár és a könyvet portómentesen küldi. De kérheti utánvétellel is.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien,** a téli idényben, dacára a teljes izemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdü-lőknek. Az összes gyógytényező, — külön szív-osztály dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetése alatt — előrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

gálatot kért, amely azonban kedvezőtlen volt Ceanadanra nézve, mert a vélemény az volt, hogy a rab szimulál és célja az, hogy a bíróság ezen az alapon enyhébb büntetést hozzon. A napokban azután érdekes módon állapították meg Ceanadanról, hogy valóban csak teteti az elmebajt. A fogház igazgatója levélpapírt küldött be hozzá azzal, hogy hozzátartozói érdeklődnek állapota iránt, írjon tehát nekik levelet, amelyet azután továbbítanak. Ceanadan György teljesen rendesen megfogalmazott levélben értesítette rokonait a kórházi állapotokról, valamint arról, hogy a fogházban jobban érzi magát. A levél természetesen nem került továbbításra, hanem hozzácsatolják Ceanadan irataihoz, mint annak dokumentumát, hogy a fogházban tanúsított magaviselete csak szimulálás volt, mert levéléből megállapítható, hogy gondolkodása teljesen normális.

Skarlátjárvány Nagylakon

Intézkedések a járvány leküzdésére

Nagylakról jelentik: A községben nagy skarlát-járvány dühöng. Roxin József főjegyző és dr. Oprita járási főorvos körültekintő gondoskodással igyekeznek a járvány terjedését megakadályozni. Intézkedésük folytán, az iskolákat bezárták, a betegeket járvány-kórházban helyezik el és a fertőzött betegek lakásait dezinficiálják.

Nagyban hozzájárul a fertőző betegség korlátok közé szorításánál a Roxin József kezdeményezésére felépült kórház.

FILM KÖZLÖNY

»A király parancsára«

Történelmi film bemutatója a Central-mozgóban

Nagyon sok kedves epizód, legendászerű történet és adoma kelt szárnyra a poroszok kimagasló történelmi egyéniségéről, Nagy Frigyes császárról. „A király parancsára” egyik legérdekesebb történelmi epizódja a Nagy Frigyesről szóló krónikának. Ezt a markáns, a nagy porosz uralkodóra annyira jellemző történetet dolgozta fel a berlini hangosfilmgyár egy kitünően beállított filmszűzsé keretében. Gustav Ucicky, a neves filmrendező kezében valóban méltó beállítást nyert „A király parancsára” története. A mesterrendező varázspálcájának suhintására életre kelt előttünk a „sanssouci-i remete” visszavonult élete s ezzel ellentétben az orosz cári udvarhoz tartozó körök mulatozásai, a diplomácia kisebb-nagyobb cselszövései és a kornak megfelelő erkölcsi élet.

A film kísérőzenéje finom, halk menüett-melodíák majd a harcba induló porosz seregek markáns felvonulását aláfestő akkordok hangjai adják meg a befejező motívumot. A sanssouci-i kastély impozáns termei, üvegfolvosója képezik a legérdekesebb jelenetek dekorációját. A film tulajdonképpen egyetlen főalakja: Nagy Frigyes személye körül folyik le az egész szűzsé csupán a nagy porosz uralkodó köré csoportosuló események láncolata. Története tulajdonképpen egy kitünő szerep eljátszására ad almat Ottó Gebührnek, a nagynevű német karakterszínésznek. Ottó Gebühr ezúttal negyedszer játsza Aradon Nagy Frigyes szerepét. A némafilmek közönsége csak mint Nagy Frigyes ismeri Ottó Gebührt, aki nek kiváló alakítása, kiforrott, mesteri játéka és lebilincselő művészigényisége ebben a szerepben teljesen érvényesül. A „Nagy Frigyes”, „Sanssouci-i malom” és az „Öreg Fritz” című némafilmek után „A király parancsára” mint az első hangos Nagy Frigyes-film méltán számíthat sikerre.

**Adakozzunk
a munkanélkülieknek!**

Egy román őrnagy leányának borzalmas kalandja

Elrabolták Fortescu
őrnagy leányát, T. H.

Massie tengerészhadnagy feleségét — Felmentették a rablókat —
Elkeseredés a felmentő ítélet miatt — Véres bosszu

Hawaiban peng a gitár... és közben iszonyatos
bűnök játszódnak le a pálmaligetek árnyékában

Operettek, divatos blues-k és egyéb slágerek szerint Hawaiban peng a gitár és holdas éjeken, pálmaligeteken sudártermetű, hajlékony bennszülött nők mámoros táncokat lejtnek. De a valóság egészen más, különösen most, amikor Honoluluban csak megerősített őrszolgálatok tudják fenntartani a rendet. Ha a hatóságok nem vigyáznának drákói szigorral, a színes emberek és fehérek, vad, öldöklő csatái festenek pirosra minden nap a romantika híres hazáját.

Az egész ügy, amelyről itt-ott megjelent már híradás a világsajtóban, most bontakozik csak ki Pratt tengerész részletes jelentéséből. Mert ha itt általában a fehérek és színesek harcáról is van szó, közelebbről az U. S. A. hadtengerészetének tisztikara került élesen szembe a színesekkel. A hosszú és izgalmakkal telt történetben szeptember 12. jelenti a végzetes dátumot. Ezen a napon egy eredetileg romániai származású bájos fiatal asszony, Thomas H. Massie tengerészhadnagy felesége az Aia Wai nevű népszerű vendéglőbe igyekezett. Ott várta a férje és két tengerészhadnagy. Utközben azonban egy Csang nevű kínai és egy Kahahawai nevű bennszülött megrohanták és egy autóra hurcolták, amelyben két japán és egy hawaii férfi ült. Az autó vad iramban száguldott el a kétségbeesetten sikoltozó nővel egy tengerparti erdőségbe. Az asszonyt bevitték az erdő sűrűjébe... A szegény asszony pár óra múlva szörnyű állapotban vándorolt haza. Testét tetőtől-talpig sebek borították.

Két hétig nyomta szörnyű kalandja után
a kórházi ágyát.

A borzalmas eset után következő napokban történt, hogy egy autó, amelyben öt férfi ült, nekirohant egy másik gépkocsinak. Az autóban ülő öt férfit igazoltatták és azután letartóztatták. A nyomozás meglepő eredményre vezetett: Massiené az öt letartóztatott férfi közül háromban halálra ítélték a támasztékát. Így került Kahahawai és két társa az esküdtszék elé. A tárgyalás példátlan izgalmak között folyt le, de az esküdtszék, amely bennszülöttekből állt, a nyomós bizonyítékok ellenére sem tudott egyhangú verdiktet hozni. A zsüri zárt tanácskozásán egy ízben kénytelen volt az elnök is megjelenni, hogy a kitörően lévő botrányos verekedést megakadályozza. A verdikt még sem lett egyhangú és így az amerikai törvények értelmében a vádlottat felmentették.

Három ember borzalmas bosszúja

Ez a vérlázító ítélet óriási elkeseredést idézett elő a közvetlenül érdekelt és súlyosan megbántott tengerésztisztek között. Ilyen hangulatban született meg a terv, hogy

a főbűnösön, Kahahawai maguk állanak
bosszút.

Kahahawai elfogták és a szerencsétlen asszony szüleinek lakásába, Fortescu őrnagy lakására vitték. Ott alaposan megkötözték, majd behurcolták a fürdőszobába, felváltva ereit és hagyták elvérezni. Azután a holttestet autóra tették. Az volt a terv, hogy a Koko Head tóba dobják, amely arról híres, hogy soha sem vett felszínre hullát. A véres vendetta soha sem derült volna ki, ha egy különös véletlen nem jön közbe. Az autó a megengedettnél jóval nagyobb sebességgel haladt, mire egy lelkiismeretes rendőr megállást intett. De az autó utasai erre nem is hederítettek. Erre a rendőr pisztolyból többször rálőtt az autóra és sikerült is átlukasztania a kocsit egyik

pneuját. Most már az autó kénytelen volt megállni. A rendőr odasietett és

a kocsit hátsó felében felfedezte Kahahawai
holttestét.

Természetesen az autó mindhárom utasát, Massie hadnagyot s anyósát, Fortescunét, valamint egy J. Lord nevű tengerészt azonnal letartóztatták.

Most mind a három ellen gyilkosság címen folyik a vizsgálat és az ügyész — a törvény betűi szerint — mindhármukra halálbüntetést kér. A három foglyot egyelőre az amerikai flotta egyik cirkálóján helyezték el, ahol nem mint rabokat, hanem mint szerencsétlen sorsba jutott bajtársakat kezelik őket. Vajon mi lesz a vége ennek a bonyodalmas bűnyügynök? Valóban halálra ítélik-e a három embert, akik az igazságszolgáltatás tehetetlensége láttán maguk ítélték meg? Ezek a kérdések izgatják most egész Amerikát, sőt majdnem az egész világot és ezek a kérdések borítják tragikus irányba Honolulu festőien szép, idillikus tájképét.

Lopási perek tömege az aradi törvényszéken

Husz napi fogház a lopott szalonúért

Az aradi törvényszék dr. Mager-Jones tanácsa ma több lopási ügyet tárgyalt. Az első vádlott Simandán György mácsai parasztleány volt, akit azzal vádoltak, hogy egy mácsai gazdálkodó padlásáról tizennégy kilogramm szalonúat lopott. A vádlott azzal védekezett, hogy az éhség kényszerítette a lopás elkövetésére. A padlásajtót különben is nyitva találta, azt nem törte be, mint a csendőrségi jelentés állítja. A bíróság husz napi elzárásra és 1450 lej megfizetésére ítélte.

A második vádlott Stan Péter sebesi iakos volt, akit egy aradi pincér jelentett fel, hogy ruhaneműt és két bőröndöt lopott el. Stan Péter igazolta, hogy a ruhák és bőröndök tulajdonát képezték és azokat zálogban hagyta a feljelentőnél, azonban tartozását kiegyenlítette. A bíróság Stan Pétert felmentette a lopás vádjától.

Ilie Elenát, az aradi Tricotage munkásnőjét, a gyár igazgatósága jelentette fel, mert a gyár tulajdonát képező harisnyákat lopkodta. A munkásnő azzal védekezett, hogy a harisnyák hibásak voltak és azokat saját használatára, jóhiszeműen vitte el a gyárból. A bíróság ötszáz lej pénzbüntetésre ítélte a gyár tolvaját.

Tenczer Gizella az aradi Lyceum internátusában volt alkalmazva, mint cseléd. A feljelentés szerint, evőeszközöket és tányérokat lopott, amelyeket aztán értékesített. Tekintettel arra, hogy lopásért már büntetve volt, a bíróság harminc napi elzárásra ítélte.

SPORT KÖZLÖNY

Ünnepélyes keretek között, július 31-én veszi kezdetét a tizedik olimpiász Los-Angelesben

Az olimpiász végleges programja — Augusztus 14-én ér véget a női ösnek
ígérkező verseny

Az idei nyár kimagasló eseménye lesz a los-angelesi olimpiász, amelyet a különleges célra épített stadionban fognak lebonyolítani, amely 105 ezer ember befogadására képes. A különféle versenyeken közel ötven nemzet vesz részt. A X. olimpiád rendezőségétől most kaptuk meg a végleges programot, amely eddig még ismeretlen volt Erdélyszerte.

Az olimpiász ünnepélyes keretek között, július 31-én veszi kezdetét és augusztus 14-én fejeződik be záró-ünnepel. A végleges program gazdag és változatos, amelyből az alábbiakban közöljük a bennünket érdeklő versenyszámok programját:

Július 31., vasárnap: Stadionban, 2 óra 30 perckor 400 m. gátfutás, magasugrás. Délután futó-számok. Az Armory-ban délután 4 órakor vívás.

Augusztus 1., hétfő: Atletika, vívás, szabadstílusú birkózás, kerékpár, gyep-hokki.

Augusztus 2.: Ugyanaz. Pentatlon lovassfutama.

Augusztus 3.: Ugyanaz. Pentatlon vívó-számai.

Augusztus 4.: Atletika, vívás, görög-római birkózás, országúti kerékpárverseny, gyep-hokki, pentatlon-céllövés.

Augusztus 5.: Atletika, kardcsapat-viadal, birkózás, gyep-hokki, pentatlon-uszás, jachtverseny.

Augusztus 6.: Atletika, kardcsapatviadal, birkózás, pentatlon-cross country, yachtközpont, délelőtt 10 óra 10 perckor és délután 3 óra 40 perckor vízipóló, uszás.

Augusztus 7., vasárnap: Atletika, marathoni futás, vívás, yacht, birkózás, uszás, vízipóló.

Augusztus 8.: Torna, gyep-hokki, kard egyéni, uszás (4-szer 200-as staféta), vízipóló.

Augusztus 9.: Egyéni kardvívás, uszás, evezés, box.

Augusztus 10.: Torna, törvívás, uszásbau;

100-as hátuszás, 400-as gyorsuszás döntő, evezés, box, lovassport.

Augusztus 11.: Torna, gyep-hokki-döntő, uszásban: 1500-as, 200-as melluszás, evezés, box, lovassport.

Augusztus 12.: Torna, vívás, uszás (elődöntők, 100-as hátuszás döntője), evezés, céllövés pisztollyal, box, lovassport.

Augusztus 13.: Lovassport, törvívás, 200-as melluszás, 1500-as döntői, karabély-céllövés, box, evezés, vízipóló utolsó meccs.

Augusztus 14., vasárnap: Lóugróverseny. Záróünnep.

O A prágai ping-pongeredmények. Prágából jelentik: Ma kezdődtek meg a ping-pong világbajnokság egyéni számai, amelynek eredményei a következők: Házi (Magyarország)—Bull (Anglia) 21:19, 21:11, 21:10. Boross (Magyarország)—Steiskal (Csehszlovákia) 21:10, 21:10, 21:8. Mehlovits (Magyarország)—Blaha (Csehszlovákia) 21:14, 21:14, 22:24, 21:16. Női egyes: Mednyánski (Magyarország)—Kettner (Csehszlovákia) 21:18, 21:7, 21:11.

O Országos birkózóverseny megrendezését vette tervbe a „Toldi” klub. Az aradi „Toldi” klub, amely éveken ezelőtt a birkózásban és boxolásban vezető szerepet játszott az országban, most ismét hallat magáról. Az egyesület vezetősége — értesülésünk szerint — egy országos jellegű birkózóverseny megrendezését vette tervbe, amely március 6-án nyerne lebonyolítást a Ferenc-téri polgári iskolában lévő tornateremben. A „Toldi” klub vezetősége a versenyt nagyméretűnek tervezi és ismét azt a pozíciót akarja betölteni, mint néhány évvel ezelőtt. A versenyzők állandó tréninggel készülnek az eljövendő nagy bajnoki küzdelmekre és a mostani formák szerint Karácsonyi és Kondorossy a sulycsoportjukban az országos bajnokság legjobbosabb aspiránsai.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY**Leérkeztek Aradra a kulturbélyegek****Minden képeslevelezőlapra kell ezental kulturbélyeget tenni — Nem történt intézkedés az árusításra vonatkozólag**

Részletesen beszámoltunk arról a rendeletről, amelynek értelmében a mai naptól kezdődően a posta csakis azokat a képeslapokat továbbítja, amelyek az úgynevezett „timbru cultural”-al vannak ellátva. A rendelet szerint a bélyegeket már január 28-tól kell alkalmazni a képeslevelezőlapokra, de sem a pénzügyigazgatóság, sem pedig a postához semmiféle utasítás nem érkezett arra vonatkozólag, hogy a bélyegeket hol lehet venni, illetve azokat a többi bélyegekhez hasonlóan, a tőzsdék hozzá-e forgalomba.

Egyik hivatalnál sem tudtak felvilágosítást adni a további teendőkre nézve, míg ma délelőtt leérkezett az aradi Monopolfőnökséghez az első kulturbélyeg-küldemény. A bélyegek mélykék színben vannak nyomva, olvasó nőt ábrázolnak és a következő felírást viselik: Pentru cultura 2 lei.

A bélyegek mellett azonban nem érkezett semmiféle további rendelet arra vonatkozólag, hogy a bélyegeket a tőzsdék hozhatják forgalomba, vagy pedig azokat más uton árusíthat-

ják. Nem történt intézkedés arra vonatkozólag sem, hogy ha a dohánytőzsdék árulják, hány százalékos jutalékok számíthatnak fel a bélyegeknél. *Genescu* monopolfőnök a bélyegeknél a bevételek után nyomban sürgős táviratot adott fel a miniszteriumhoz, amelyben további utasításokat kért a forgalombahozatalra vonatkozólag. Ezzel szemben azokat a képeslapokat, amelyek a mai napon kerültek feladásra, a posta már nem továbbította, mivel a rendelet kategorikusan előírja a kulturbélyeg alkalmazását. *Pop Victor* aradi postafőnök nyilatkozata szerint egy korábbi rendeletben intézkedés történt, hogy a bélyegeket a dohánytőzsdék árulsák, azonban a bélyegeket a jelzett időre nem érkeztek Aradra. A képeslapokra vonatkozólag pedig, amelyek a kulturbélyeg nélkül lettek feladva, táviratilag intézett kérdést a bucaresti postavezérigazgatósághoz, amelyben jelezte, hogy a bélyegeket még nem állhattak a nagyközönség rendelkezésére és további utasítást kért, hogy ezeket a levelezőlapokat továbbíthatja-e a posta.

Megalakult az aradmegyei szőlőbirtokosok szindikátusa**Megválasztották a tisztikart — Megszövegezték a tiz pontot, amelyet a gyoroki kongresszuson tárgyalnak le — A kongresszus január 30-án délután kezdődik —**

Ma délután fél 5 órakor több mint 50 szőlőbirtokos gyűlt egybe a vármegyei háza kistermében, abból a célból, hogy megalakítsák az aradmegyei szőlőbirtokosok szindikátusát. A közgyűlés korelnöknek dr. *Ispravnic* Severt, jegyzőnek *Albu* Livius tanárt, hitelesítőnek pedig dr. *Hemmen* Jánost és *Zubor* Andort választotta meg. *Ispravnic* Sever dr. elnök megalakultnak tekintette az aradmegyei szőlőbirtokosok szindikátusát, amelynek székhelye Aradon lesz, majd pedig a szindikátust megalakultnak jelentette ki. Ezután az országos szindikátus által megállapított alapszabályokat vitatták meg, majd ennek befejezése után sor került a szindikátus vezetőségének megválasztására. A megválasztott vezetőség a következőképpen alakult ki: Elnök: dr. *Ispravnic* Sever; alelnökök: kisjolsvai *Szabó* Zoltán ny. tábornok, dr. *Crisan* Aurel ujaradi ügyvéd és *Anghel* István dr. A választmány tagjai: *Albu* Livius, *Anghelina* József, *Kompasz* ujaradi kereskedő, *Daranyi* János, *Muzsnay* Géza, dr. *Nich* Lázár, *Olariu* Demeter, *Quirint* Sándor és dr. *Stoinescu* Sándor.

A vezetőség megválasztása után a szombati nagy kongresszus elé kerülő kérdéseket vitatta meg az értekezlet. Így többek között a konverzionális törvénytervezetre vonatkozó kivánalmakat. Az értekezlet részletesen megtárgyalta és elfogadta a szőlő-szindikátus és a mezőgazdák uniójának, valamint a Liga Agrara határozatait, amelyeket szintén a szombati kongresszus elé terjesztenek. A mai értekezleten a szindikátus több pontban foglalta össze azokat a kívánásokat, amelyeknek elintézése rendkívül nagy fontossággal bír és amelyeket részletesen szintén a gyoroki kongresszuson fognak megtárgyalni. Ezek a pontok a következők:

1. A boradók, mint a háború maradványa, egészben töröltessék, legrosszabb esetben pedig a bor forgalmi értékének 5 százalékára redukálódjék.
2. A szőlőbirtokosok saját boraikat és általában pálinkáikat dugaszolt üvegekben, nemcsak városokban, hanem a falvakban is eladhassák.
3. A direkt termő szőlőből termelt bort csak szesz készítésére használhassák.
4. A konyak, likőr, rum és ecet, általában az élelmezésre szolgáló italok csak borból készíthetnek.
5. A kormány szereze vissza Arad régi piacát, Ausztriát és Csehországot.
6. A

kivétel mentesítve legyen mindenféle nehézségtől és a szükséges autorizációt ne a pénzügyminiszterium, hanem az aradi pénzügyigazgatóság adja ki. 7. A bor szállítására vonatkozó tarifa ne legyen magasabb, mint más termények szállítási költsége. Amíg például a buza vagonjának fuvardíja Halmiig 3 ezer lej, ugyanakkor a boré 18 ezer lej. 8. A családi és barackai szőlőtelepek helyeztessenek vissza régi rendeltetésükbe. 9. Az állami erdőkből karó készítésére kedvezményes fát bocsássanak a szőlőbirtokosok rendelkezésére. 10. Eieimi csapások esetén a szőlő az adó alól terhmentesíttessék.

Az értekezlet a fenti pontok megszerkesztése után a szőlő védelmére vonatkozó törvénytervezetet vitatta meg. A felszólalók azon véleményüknek adtak kifejezést, hogy a korlátozás csak a siktalajon lévő szőlőkre terjesztessék ki, míg a hegyi szőlőkre biztosítsák a teljes szabadságot.

A szindikátus ezután is értesíti az összes hegyközségeket, hogy a kongresszusra utazók részére a villamos vasutak pénztárai kedvezményes jegyet bocsájtanak ki. A kongresszus január 30-án, szombaton délután fél 4 órakor veszi kezdetét Gyorokon.

= **Az adókvetési tárgyalások időpontja.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium rendelete alapján, a patenta fixa adókvetések február 20-án kezdődnek, míg a többi adókvetéseket március 5-én kezdik.

= **Forgalomból kivett autók nem fizetnek adót.** Az aradi pénzügyigazgatóság ma rendeletet kapott, amelynek értelmében a forgalomból teljesen kivont autók után, azok tulajdonosai nem kötelesek adót fizetni. A forgalomból való teljes kivonást a rendőrség autógügyi osztályának igazolása mellett, a pénzügyigazgatóságban kell betérjeszteni.

= **Megvásárolták a gróf Wenckheim-féle uradalmat.** Budapestről jelentik: *Mándy* Samu felsőházi tag és báró *Herzog* Mór Lipót, közösen birtokot vásároltak Békésmegyében. A gróf *Wenckheim*-féle csorvási uradalmat vásárolták meg, kastély nélkül, 1,5 millió pengőért. A birtok terjedelme körülbelül 1800 hold és a tulajdonos a kastélyt 20 hold földdel megtartotta magának. Állítólag az új érdekltség alkalmas időpontban a birtokot parcellázni akarja.

Beszüntette budafoki üzemét a Palugyay-cég**A devizakorlátozás miatt jutott nehézségek közé a cég exportüzete**

Budapestről jelentik: A devizazárlat következtében a Palugyay J. és Fia Rt. hirtelen beszüntette budafoki borexport-üzemét és munkáit elbocsájtotta. A Palugyay Rt. külföldön is elismert borexport-vállalata nem tudott eleget tenni a devizazárlat folytán külföldön vállalt kötelezettségének és emiatt határozta el az üzemeállítást.

Az üzembeszünetéről szóló hírek mindegyik nagy feltűnést keltettek, annál is inkább, mert a Palugyay-cég információi szerint teljesen megfelelnek a valóságnak. A Palugyay-cég kijelentette, hogy bár minden télen redukálni szokták üzemeiket, jelenleg az a helyzet, hogy a budafoki borpince összes munkáit elbocsájtották és az üzemet a felmerült súlyos akadályok miatt kénytelenek voltak teljesen beszüntetni. A Palugyay Rt. exportüzete november 15. óta a legnagyobb nehézségek közé jutott, azon a napon szüntették be ugyanis a Svájc felé irányuló kiviteli lehetőségeket. A Magyar Nemzeti Bank ez ügyben ígéretet tett, hogy igyekeznek olyan megoldást találni, hogy a budafoki üzem megindítása ismét lehetővé váljék. Ha a Nemzeti Bank betartja ígéretét és a Palugyay Rt. rendelkezésére bocsátja a szükséges devizát, abban az esetben újult erővel fog megindulni az exportüzlet. Jelenleg azonban az a helyzet, hogy az exportüzlet után járó deviza egyharmad részét clearinghez kell beszolgáltatni, a fennmaradó kétharmadrészt pedig a devizakorlátozás miatt nem tudják felhasználni teljes egészében.

= **Csökkentik a mezőgazdasági termények szállítási tarifáját.** Bucurestiből jelentik: A kereskedelempolitikai unió ma ülést tartott, amelyen állást foglaltak a mezőgazdasági termények szállítási tarifájának sürgős redukálása mellett.

= **Kifogytak a globális adóvállomások.** A pénzügyigazgatóság a leérkezett miniszteri rendelettel kapcsolatban több ízben felhívta a közönséget az adóvállomások pontos benyújtására, mivel a benyújtási határidőt a miniszterium nem fogja meghosszabbítani. Ma azután előállott az a helyzet, hogy a globális adóvállomásokat nem tudták a közönség rendelkezésére bocsátani, mivel a miniszterium által leküldött nyomtatványok kifogytak. A pénzügyigazgatóság táviratilag kért újabb nyomtatványokat, amíg azok megérkeznek, a vállomások benyújtása természetesen szünetel, a közönség hibáján kívül.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. A. Mikelaka. Ön arról panaszkodik, hogy Mikelakán még mindig a régi taksákat szedik a kéményseprők. Szives tájékoztatása céljából a vároosi tanács által megállapított új kéményseprési tarifát (1932. január hó 15.) az alábbiakban közöljük: Földszintes házakban: földszintről: cilindres kémény 4 (6), mászó 5 (7), a pincéből: cilindres 6 (8), mászó 7 (9). Emeletes házban: I. emelet-ről: cilindres 4 (6), mászó 5 (7), földszintről: cilindres 5 (8), mászó 6 (9), pincéből: cilindres 7 (10), mászó 8 (11). Két emeletes házban: II. emelet-ről: cilindres 4 (6), mászó 5 (7), I. emelet-ről: cilindres 5 (8), mászó 6 (9), földszintről: cilindres 7 (10), mászó 8 (11), pincéből: cilindres 8 (12), mászó: 9 (13). Három emeletes házban: III. emelet-ről: cilindres: 4 (6), mászó 5 (7). II. emelet-ről: cilindres: 5 (8), mászó: 6 (9), I. emelet-ről: cilindres: 7 (10), mászó: 8 (11), földszintről: cilindres: 8 (12), mászó: 9 (13), pincéből: cilindres: 9 (14), mászó 10 (15). Zárójelben a régi árak. Égetés minden anyaggal 10 lejbe kerül. Amennyiben visszaélés történt volna, sziveskedjék írásbeli panaszával a város gazdasági ügyosztályához fordulni.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felelős

A walesi herceg kedvenc szórakozóhelye: a „Hungaria Restaurant” fizetésképtelen

Tárgyalások a Hungaria megszerzésére — Pertis Pali, a vendéglő
cigánybandája muzsikált a walesi herceg palotájában

Évek óta áll a londoni lüktető éjszakai élet tengerének forogtagában kis magyar szigetként a Hungaria Restaurant, ide járt csaknem minden este az elegáns férfivilág: divatdiktátora, a walesi herceg, Macdonald miniszterelnök Lord és Lady Londonderry társaságában és az angol diplomácia előkelő vezéralakjai. A londoni Hungaria Restaurant helyiségében 150 tagú személyzetet foglalkoztat és a híres *Pertis Pali* cigánybandája huzza a tüzes magyar nótákat. Éjfélíg a jazz-band járja, de éjfél után előkerül a cimbalom, a zengő huru nagybőgő és *Pertis Pali* egymásután játsza a könnyes, víg, szép magyar nótákat. Azt beszélnek, hogy a walesi herceg csak ezeknek a szívből fakadó magyar daloknak a kedvéért járt minden este a Hungaria Restaurantba, sőt annyira megkedvelte *Pertis Pali* cigánybandáját, hogy felvitte a palotájába, ahol kiváló kivirradtig húzták az angol trónörökös és vendégei fülébe a távoli magyar földön fakadt nótákat.

A londoni Hungaria Resturant bejáratára azonban kifüggesztették a táblát, amely szerint a *Hungaria Borház likvidál*... Hiába járt oda a walesi herceg és a londoni előkelő világ ismert tagjainak egész serege, a magyar étterem vállalkozója kényszeregyezéshez folyamodott. A kényszeregyezés kulisszatitkaik még az alapítás idejére nyulnak vissza. A szerződés megkötése körül történtek végzetes hibák, amelyek azután az évek folyamán megbosszulták magukat. Dacára a nagy forgalomnak és haszonnak, a kiadások horrorális összegeket emésztettek fel, amelynek azután az lett a vége, hogy mindjobban fizetési nehézségekbe került a Hungaria, míg végre kényszeregyezséget kért. *Arról beszélnek, hogy egy új pénzcsoport akarja megszerezni mindent a Hungá-*

riát, amelynek belföldi két magyar és egy angol érdekeltség. A kényszeregyezés eldőlt után derül ki majd a közeljövőben, hogy végleg bezárják-e a londoni Hungaria Restaurantot, vagy csak gazdát cserél a 150 tagú személyzet és *Pertis Pali* hírneves bandája...

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, JANUÁR 29.

Bucuresti. 13.00. Gramofon, 6.00. Katonazene, 8.40. Gramofon, 9.00. Wagner: Trisztán és Izolda, opera. — Budapest. 10.15. Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 13.05. Orosz balalajka zenekar hangversenye. 5.00. A fehérhűs asszony. Elbeszélés. Irta és felolvassa S. Bokor Malvin. 6.00. Hangverseny. 7.25. *Pertis Jenő* és cigányzenekarának zenéje. 8.20. A fagyásról. Dr. Horváth Attila előadása. 8.50. Klasszikus operett-fragmentek. 10.00. *Odry Árpád* előadestje. 11.00. A zeneművészet klasszikusai. A hangverseny után: *Buda Sándor* és cigányzenekarának zenéje az Emke kávéházban. — Bécs. 12.30. Buchbinder négyes. 2.10. Gramofon. 4.55. Eisner Stella gyermekdalokat énekel. 6.00. Wolfsthal zenekar. 8.40. A bécsi német népdalegyesület vidám farsangi estje. 10.10. A bécsi szimfonikus zenekar. 11.25. Krall jazz, énekel: *Petrov Emil*. — Belgrád. 12.05. Rádiózenekar. 6.00. Rádiózenekar. 9.30. Varsó, majd hírek. — Berlin. 8.10. Új szórakoztató zene. 9.00. Muszorgszkij: *Godunov Borisz 4 felv.*, opera, majd kabaré. — Brunn. 5.00. Délutáni zene. 8.40. Wagner est. — Hamburg. 5.50. Operett táncok és indulók. 11.30. Strauss hangverseny egy vendéglőből, *Schneider* hegedűművésszel. — Heilsberg. 5.30. Szórakoztató zene. 7.55. Kabaré. 9.45. Szimfonikus hangverseny. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 3.30. Katonazene. 6.00. Gramofon. 7.00. Magyar előadás: A nemibetegségek új gyógy módjai. 8.20. Jazz. 9.20. *Kozima A.* zongoraművész. 9.40. Gramofon. — Milano. 5.50. Könyvi zene. 6.40. Beethoven szonáta. 8.20. Trieste: Szórakoztató zene. 10.00. Szimfonikus hangverseny. — Róma.

10.00. Schubert—Berthé: Három a kislány, operett. — Svájc Aleman adó. 4.30. Schubert-dalok, gramofon. 5.00. Rádiózenekar. 7.30. Hárfa hangverseny. 10.00. Olasz hangverseny. — Varsó. 4.50. Gramofon. 8.35. Gramofon. 9.15. Filharmonikusok, *Zuravlev* zongoraművésszel. 11.50—13.00. Táncazene.

SZOMBAT, JANUÁR 30.

Bucuresti. 9. A Gajdorov balalajkazenekar és ének. Kar orosz dalokat ad elő. 9.30. Vidám negyedóra. 9.45. Rádiózenekar. 10.45. Hírek. — Budapest. 10.15. A rádió házikvívítettjének hangversenye. 1.05. Gramofonhangverseny. 5. Gyermekejátzóóra. 6. A Turáni Társaság előadássorozatában *Pekár Gyula* felolvasása. 6.30. Szalonzenekari hangverseny. 8.45. Joachim-emlékhangverseny. 10. A rádió külügyi negyedőrája. Majd: zalaegerszegi *Horváth Rezső* és cigányzenekara. Közben 12. Olasznyelvű előadás. — Bécs. 2.45. Gigli-lemezek. 4.25. Előadás gramofonnal. 5. Híres előadóművészek, gramofonon. 6. Régi operettek. 8.30. *Weingarten Pál* Beethoven: Esz-dúr szonátáját játsza. 9. Szimfonia Ausztriából, hangkép. 11.20. *Holzer* zenekar. Utána: *Máthé* jazz. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 1. Harangszó. 1.05. Rádiózenekar. 5. Gramofon. 6. Francia zene. 9. Operaelőadás Zággrábból. Utána: Séta Európán át. Berlin. 5.30. Szórakoztató zene. 8-10. Cselló- és zongoraverseny. 9. Bécs, majd felegyig ujságíróból. Brunn. 5.10. Délutáni zene. 6.55. Szimfonikus hangverseny. 8. Prága. 11.25. Éjfélíg Ostrava. — Darenty. (Brit nemzet műsor). 11.40. Offenbach: Hoffmann meséi. 12.25. Egy óráig tánczene. — Heilsberg. 5.15. Szórakoztató fuvószene. 7.45. *Haydn* zongoraszonáta. 9. Éjfélig Bécs. — Milano. 5.50. Jazz. 8. Könyvi zene. 8-20. Szórakoztató zene. 8-30. Gramofon. 10. Tarka est. 12. Táncazene. — Róma. 6.45. Szórakoztató zene. 9. Gramofon. 10. Opera. a Teairo Realeből vagy a nápolyi San Carlóból. — Varsó. 4.50. Gramofon. 6.35. Bariton- és zongoraverseny. 7.20. Gyermekkar. 8.35. Gramofon. 9.15. Könyvi zene. 11-10. *Chopin*-művek zongorán. 11.50—1. Táncazene.

NYILTER.

E rovat alatt közlötték nem vállalták felelősséget

Értesítés.

A Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesülete ezúton közli t. tagjaival, hogy *Demeter Aurél* pénzeszedő a mai nappal az egyesület kötelekeiből kilépett, ennél fogva az egyesület nevében semmi nemü incassót nem végezhet. Vezetőség

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITIUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Let vastagabb betűvel 8. Helyre 10 Let. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Let. A vastagabb betűvel kívánt szavak a házandók. Az apróhirdetéseket előre kell üzentni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa. Csak válaszhívveggel ellátott kérdészködekre válaszolunk. Alánlatok keltes levelek továbbításra melléltő postabélyeg csatolását kértük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

APRÓHIRDETÉSEKET ESTE 9 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

Mindentéle ipari munkásokat és kereskedelmi cékekért

fogakat készítenek cserébe

a legújabb anyagból és elsőrangú kivitelben

Frida D'Alouille fogműterme

Arad, v. Doros Béni-ter 37.
Fogház (érzéstelenítéssel) ... L. 40
Randolf koronák — fogak drbja... L. 100
reher fogak haucukra... L. 50
Arany koronák (garantált 22 karátos) L. 400
Koronák — fogak — patina és fehér aranyból is készül. — Vidékieknek f. munkálatok 24 órán belül eszázöltöt. ek.

LAKÁS.

VOLT LŐVÉSZ-UCCA 18. számú házban 2 szobás, fürdőszobás uccai lakás és 2 szobás udvari lakás összes mellékkeliségekkel kiadó.

MAGANHAZAT BÉRELNI keresünk 4 szoba lakás, összes mellékkeliségekkel, raktárral. Részletes ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 283

ÖTSZOBÁS, földszintes lakás május 1-re kiadó. Bulev, Carol 36. 269

EGY-SZOBÁS, konyhas lakás földter. kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 267

KETSZOBÁ, konyhas 1-es emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

KERESEK KERTES MODERN MAGANHAZAT bárbe két ogymástól függetlenül három-háromszobás lakással, fürdőszobákkal és mellékkeliségekkel, lehetőleg a b. városban. Címeket „Modern magán-ház” jelölgere az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebb et: az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 268

Kiadó

2 modern, fürdőszobás, parkettás
3 és 4 szobás lakás
május 1-re.

V. Könyök-n. 11/a. Park mellett

Kiadó!

február 1-re három szoba és mellékkeliségekkel álló lakás

Bul. Regele Ferdinand No. 37.

KIADÓ volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebb et: az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

INGATLAN.

HÁROMSZOBÁS kisebb magánházat, villány. vízvezetékkel, megvilágításra keresek. Címeket: az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek. 100

VÉTEL ÉS FELADÁS.

Legjobb
TŰZIFA

Legolcsóbb

AUFRIEHT fatelepen

Telefon 69. Caloa Victorlei 1-2

ÚJ ÜZLŐB RENDEZÉS utányos Arad eladó. Bulev, Carol 36. Bul. Reg. Maria 19., házmezzeten.

ZONGORÁK, vitrinek, antik komódok, asztalok, szekrények, tükrök, komplett szobaberendezések, értékes festmények, villanylámpák, lágygöngyök, storeok, gobelin képek, lószőrmatrac, Biedermayer szalonok, könyvek, falitálok, külön kredenc, minitűrök, ágyak, gyermekocsi, gyermekágy, jégsekrény, márványoszlo, 6-os és 12-es alpaca evőeszközök, gramofon, rádió, disztárgyak stb. eladók, SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

KERESEK megbízóim részére 12 személyes ezüst evőeszköz és étkező service, ezüst kávék kanálakat, gyári és keleti szőnyeget, szeczonokat, ezüst tárgyakat, értékes festményeket, vitrineket, antik órákat, antik komódokat, márkás porcellánokat, régi haranghúzókat, disztárgyakat, régi műtárgyakat, stb. stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÜZLETEK.

ÜZLETHELVISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Hirdessen a 47 éve
lennálló
„Aradi Közlöny”-ben